

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΑΙΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.
ΑΡΙΘΜ. 13 (109).

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου έκαστου έτους, έκτακτος μόνον
και προπληρωτικά: Πονταχού φράγκ. χρ. 12½ ή μάρκ. 10.

ΕΤΟΣ Ε'.
τῆ 1/13. Ιουλίου 1889.

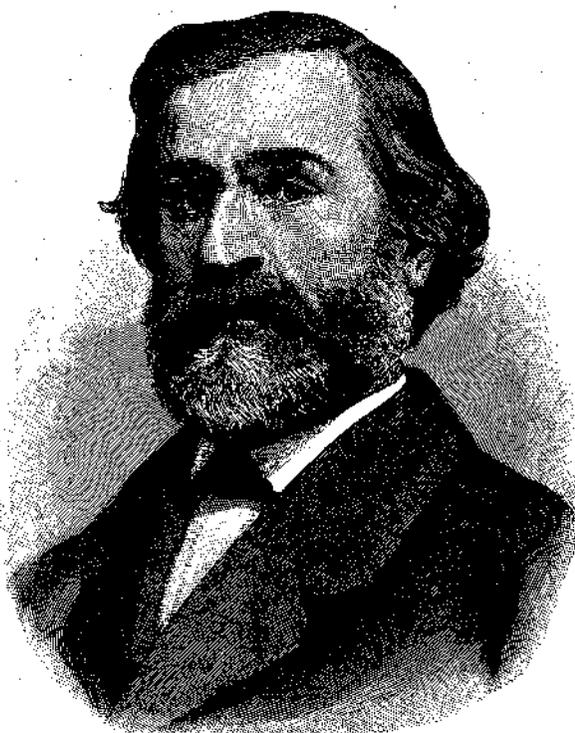
ΙΩΣΗΦ ΒΕΡΔΗΣ (Giuseppe Verdi).

Μεταξύ πάντων τῶν ζώντων νῦν μελοδραματικῶν μουσουργῶν ὁ Verdi κατέχει ἀναντιρρήτως τὴν πρώτην θέσιν, οὐδὲ ὑπάρχει σήμερον ἄλλος μελοποιός, ἀπολαύων τοσαύτης δόξης καὶ τοσοῦτων τιμῶν, ὅσων αὐτός. Ὁ κρότος, τὸν ὁποῖον ἔκαμε εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην τὸ τελευταῖόν του μελοδράμα „Οὐδέλλος“, δέκα καὶ ἕξ ἔτη μετὰ τὴν „Aida“ ἐμφανισθὲν εἰς τὸν κόσμον, μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Verdi εἶνε ὁ μόνος μετὰ τῶν ζώντων μελοποιῶν, ὅστις ἀπολαύει παγκοσμίου δόξης καὶ κλέους. Ὁ „Οὐδέλλος“ εἶνε καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα τὸ τελευταῖόν καὶ ὑστατόν ἔργον του, καὶ ἐπομένως ὁ βίος τοῦ εὐκλεοῦς Ἰταλοῦ, ἀγοντος ἤδη τὸ 75 ἔτος τῆς ἡλικίας του, δύναται ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ αὐτοῦ σταδίῳ νὰ θεωρηθῆ ὡς περατωθεὶς καὶ νὰ ἐξετασθῆ ὡς ὅλον τι τέλειον καὶ πλήρες. Τὸ ἀξιόλογον ἔργον τοῦ Πουγίνου, ἐξ οὗ ἀρῦόμεθα τὰς ἐπομένας βιογραφικὰς σημειώσεις, παρέχει ὑπὸ πάσας τὰς ἐπιπέφεις τελείαν καὶ συμπληρωμένην τοῦ ἀνδρὸς τὴν εἰκόνα. Ἡ ἱστορία τοῦ καλλιτεχνικοῦ βίου τοῦ Verdi εἶνε ἐπ' ἴσης ἐνδιαφέρουσα, ὡς καὶ τοῦ ἐν γένει βίου του, ὅστις εὐθύς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ὑπῆρξε πλήρης παραδοξοτάτων περιπετειῶν. Ὁ περιγράφας αὐτὸν Πουγίνος μετεχειρίσθη τὰς ἀσφαλεστάτας καὶ μάλιστα

ἀξιοπίστους πηγὰς, φέρει δὲ συγχρόνως πολλὰ νέα καὶ τέως ἀγνωστά εἰς φῶς.

Ὁ Verdi ἐγεννήθη τῆ 10. Ὀκτωβρίου 1814, οὐχὶ ἐν Busseto, ὡς πάντοτε ἐσφαλμένως ἐγράφετο μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ἐν τῷ μικρῷ χωρίῳ Roncole παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἀπεννίνων ἐν Πάρμα. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν πτωχότατοι καὶ τιμιώτατοι ἄνθρωποι, διετήρουν δὲ μικρὸν τι ξενοδοχεῖον καὶ ἐργαστήριον μικρῶν ἐμπορευμάτων. Ὅτε οἱ Γάλλοι ἀπώλεσαν τὴν ἀρχὴν ἐν

Ἰταλία, Αὐστριακοὶ δὲ καὶ Ρῶσοι εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν, ὑπέστη καὶ τὸ μικρὸν χωρίον Roncole δεινὰς κακώσεις. Τὰ ἀγαλνιώτα στίφη τῶν στρατιωτῶν εἰσώρμησαν δηρῶντα καὶ ἐμβάλλοντα φόβον καὶ τρόμον εἰς πάντας τοὺς κατοίκους. Πολλὰι γυναῖκες κατέφυγον εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ εἰσώρμων τὰ βάρβαρα στίφη καὶ ἐπλήρουν φρίκης τὸ ἱερὸν ἄσυλον. Μία ἐκ τῶν γυναικῶν προσέφυγεν ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου, κρατούσα ἐν ταῖς ἀγκάλας τὸ βρέφος της. Αὕτη ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ ξενοδόχου Verdi, τὸ δὲ βρέφος ὁ νῦν περικλητὸς μουσουργός. Ἐν φοβερᾷ ἀγωνίᾳ, περιδεὴς καὶ τρέμουσα, κατῴρθωσεν ἡ ταλαίπωρος μήτηρ νὰ κρυφθῆ κατὰ τὰς φρικώδεις σκηνας, μέχρις οὗ οἱ κακοῦρ-

Giuseppe Verdi.

γοι στρατιώται ανεχώρησαν, και να επιστρέψη μετα του τέκνου εις την ερημιωθεισαν κατοικίαν της.

Τὰς πρώτας αὐτοῦ ἐντυπώσεις ἐν τῇ μουσικῇ ἔλαβεν ὁ παῖς παρά τινος πλάνητος βιολινιστοῦ, ὀνόματι Bagasset, ὅστις ἤρχετο πολλὰκις εἰς τὸ χωρίον Roncole μετ' τὸ παλαιὸν του βιολίον. Εἰς παντελεῖ ἔκστασιν ἐνέπιπεν ὁ μικρὸς Verdi, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπήσπραπτον ὑπὸ ἀσυγκρατήτου χαρᾶς, ὡσάκις ἤκουε τοὺς μελωδικούς ἤχους τοῦ βιολίου. Ἐνίοτε ὁ περιοδεῶν μουσικὸς συνωδεύετο ὑπὸ τινος συντεχνίτου του, ὅστις ἐπαίξε violoncello. Οἱ δύο οὗτοι μουσικοὶ εὗρισκον μεγάλην εὐχαρίστησιν ὡσάκις ἐβλεπον τὸ μειράκιον, μετὰ τοσαύτης προσοχῆς καὶ ἀφοσιώσεως ἀκροῦμενον τὴν συναυλίαν των, καὶ οὐδὲως ἀπέστρεφον τὰ βλέμματα ἀπ' αὐτοῦ. Ἐπέστησαν δὲ μάλιστα καὶ τὴν προσοχὴν τοῦ πατρὸς Verdi εἰς τὴν κλίσιν τοῦ παιδίου καὶ συνεβούλευσαν αὐτὸν νὰ διδάξῃ τὸ τέκνον του μουσικῇ. — Μετὰ πολλὰ ἔτη, ὅτε πλέον ὁ μικρὸς Ἰωσήφ ἔγινε μέγας μουσουργὸς καὶ κατῴκει ἐν τῇ πολυτελεστάτῃ αὐτοῦ ἐπαύλει ἐν Busseto, ἐδέχετο συχνότατα τὰς ἐπισκέψεις τοῦ γηραιοῦ βιολιστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐφιλοξένει καὶ ἐφιλοδώρει πλουσιοπαρόχως μετὰ χάρματα, καὶ τρόφιμα, καὶ ἐνδύματα. — Κατ' εὐτυχίαν συμπτῶσιν ὁ πατήρ Verdi κατώρθωσε ν' ἀγοράσῃ παρά τινος ἱερέως ἀθλίον τι μονόχορον κλειδοκύμβαλον (spinetta), ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ μικρὸς ἤρχισε μετ' ἀκατασχέτου ζήλου νὰ ἀσκήσῃ τοὺς μικροὺς του δακτύλους. Ὁ ὄργανοκρούστης τοῦ χωρίου (ὁ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κρούων τὸ ὄργανον), ἔλαβε τὸν παῖδα ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Ἀνεκλάλητον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἠσθάνθη ὁ μικρὸς μουσικὸς, ὅτε ζητῶν ἐπὶ τοῦ ἐλεεινοῦ κλειδοκύμβαλου νὰ παραγάγῃ ἀρμονικὰς συμφωνίας (accordi), εὗρεν αἰφνης τὴν τριμελείαν τοῦ do maggiore (γερμ. C-dur). Ἄλλ' ὅση ἦτο ἡ χαρὰ του ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει ταύτῃ, τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ λύπη καὶ ἡ ἀγανάκτησις του τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅτε εἰς μάτην κατέβαλλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἐπανέρῃ τοὺς τρεῖς ἐκείνους τόνους, οἵτινες διὰ τῆς ἀρμονίας αὐτῶν τοσοῦτον θαυμασίως κατεκίηλουν τὰ ὠτά του. Ἐν τῇ ἀγανάκτησει του ἤρχισε νὰ γρονθοκοπῇ τὸ δυστυχὲς κλειδοκύμβαλον, ὁ δὲ πατήρ ἀκούσας τὸν θόρυβον ἔτρεξε μετ' ὁ βραβδίον εἰς τὴν χεῖρα καὶ δι' ὀλίγων βραβδισμῶν ἐμετρίασε τὸν ὑπερβολικὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ νεαροῦ μουσικοῦ. Ἡ μουσικὴ εὐφυΐα τοῦ παιδὸς εἶχεν ἤδη ἐκδηλωθῆ, καὶ οἱ γονεῖς εὐχαριστοῦντο μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ μικρὸς των Giuseppe θὰ ἐγένετο μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ διδασκάλου του ὄργανοκρούστης τῆς ἐκκλησίας. Νεαρώτατος ἔτι ὂν ἐβοήθει τὸν διδασκάλον του κατὰ τὴν κρούσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου, λαμβάνων μάλιστα παρά τῆς κοινότητος καὶ μικρὸν τινα μισθόν. Ἄλλ' ὁ πατήρ ἐσκέφθη βραδύτερον νὰ τῷ παράσχῃ τὴν στοιχειώδη τοῦλάχιστον ἐν τῇ μουσικῇ καίδουσιν, ὅθεν ἐπεμφεν αὐτὸν εἰς Busseto παρά τινα φιλικὴν οἰκογένειαν, ἐνθα ἀντὶ 30 ἑκατοστῶν τοῦ φράγκου καθ' ἡμέραν ἐλάμβανε τροφήν, κατοικίαν καὶ μαθήματα. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ ὁ ζήλος του ἦτο τοσοῦτος, ὥστε οὐδέποτε σχεδὸν ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰ παιγνίδια τῶν συμμαθητῶν

του. Καθ' ἐκάστην κυριακὴν καὶ ἄλλην ἑορτὴν μετέβαινε μόνος εἰς τὸ χωρίον Roncole, ὅπως βοηθῇ τὸν διδασκάλον του εἰς τὴν κρούσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Τῇ παραμονῇ τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1826, μεταβαίνων ὁ δωδεκαετής παῖς εἰς τὸ χωρίον μόνος, ἐν ὥρᾳ νυκτὸς σκοτεινῆς καὶ θυελλώδους, ὅπως προφθάσῃ τὴν ἐσθρινὴν λειτουργίαν, ἐνέπεσε καθ' ὁδὸν εἰς βαθύν τινα λάκκον πλήρη παγετώδους ὕδατος καὶ ἀπολέσας τὰς δυνάμεις ὑπὸ τοῦ φύχους καὶ τοῦ καμάτου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ. Γυνὴ τις διαβαίνουσα ἐκεῖθεν ἤκουσε τὸν κλαυθμυρισμὸν του καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου κατώρθωσε νὰ τὸν σώσῃ ἐκ τοῦ θανάτου.

Ἐν Busseto ἔσχε τὸ εὐτύχημα ὁ Verdi νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεγαλεμπόρου Barezzi, ὅστις πολλὰς εὐεργεσίας παρέσχεν εἰς αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν του. Ἐνταῦθα ἔλαβεν ὡς διδασκάλον μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἱκανώτατον τινα μουσικόν, ὀνόματι Provesi. Ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος ἔκαμε τοσαύτας προόδους ἐν τῇ μουσικῇ ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης, ὥστε ὁ Provesi διώρισεν αὐτὸν ἀντικαταστάτην του ἐν τῇ διευθύνσει τοῦ Φιλαρμονικοῦ συλλόγου. Τὰ μουσικὰ ἔργα τοῦ Verdi ἔτυχον ἐνταῦθα θερμοτάτης ἐπιδοκιμασίας, ὁ δὲ Provesi ἐπροφῆτευσεν ἤδη εἰς τὸν μαθητὴν του μέγα καὶ λαμπρότατον μέλλον. Μετ' ὀλίγον χρόνον ὁ γενναῖος καὶ πιστὸς Barezzi παρέσχεν αὐτῷ τὰ μέσα νὰ σπουδάσῃ ἐν τῇ μουσικῇ σχολῇ (conservatorio) τῶν Μεδιολάνων. Τὰς πρώτας βάσεις τῆς εὐρυτάτης αὐτοῦ μουσικῆς παιδείσεως ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἔλαβεν ὁ Verdi παρά τοῦ τότε διασήμενου μουσικοῦ Lavigna. Ἐπανελθὼν εἰς Busseto ἔδειξε μεγάλην καὶ ἀνεξάντλητον γονιμότητα εἰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ στρατιωτικὰς μουσικὰς συνθέσεις. Ἡ φήμη αὐτοῦ ἠῤῥξανε καὶ διεδίδετο ὁσημέραι εὐρύτερον, ἰδίᾳ δὲ ἦτο ἡ χαρὰ καὶ τὸ καύχημα τοῦ εὐεργέτου του Barezzi, ὅστις μάλιστα ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὠραίαν καὶ περικαλλῆ θυγατέρα του εἰς γάμον. Ἐκτοτε ὁ Verdi ἐγκατεστάθη ἐν Μεδιολάνοις, ἐνθα διηνοίγετο αὐτῷ εὐρύτατον καὶ ἀναπεπταμένον τὸ στάδιον τῆς μελοδραματικῆς συνθέσεως. Μηδὲως ἀποθααρυνθεὶς ἐκ τῶν δύο πρώτων αὐτοῦ ἀποτυχιῶν, παρουσιάσθη καὶ πάλιν μετ' ὁ νέον του μελοδράμα „Nabucco“ („Ναβουχοδονόσω“), τοῦ ὁποίου ἡ λαμπροτάτη ἐπιτυχία ἐστερέωσε καὶ διέδωκε τὴν φήμην του καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἔργων του ὁ „Ἐρνάνης“ ἔτυχεν ὡσαύτως μεγάλης ἐγκρίσεως καὶ ἐπιδοκιμασίας. Βραδύτερον ἐφιλοπόνησε δώδεκα ἄλλα μελοδράματα, ἐξ ὧν ὀλίγα μόνον ἐφάνησαν ἐν ταῖς πρωτεύουσαις τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀρσενά, μέχρις οὗ ἐν ἔτει 1851 τὸ „Rigoletto“, „Trovatore“ καὶ ἡ „Traviata“ ἐστερέωσαν διὰ παντὸς τὴν δόξαν τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ. Ὁ Verdi ἦτο ἐκτοτε il gran maestro. Ἡ „Aida“ ἐπικολούθησεν ἐν ἔτει 1871, ὡς τὸ 27^{ον} μελοδράμα του, ἐν ᾧ ἐγκαταλιπὼν τὰς ἀρχαίας τρίβους τῆς ἰταλικῆς μουσικῆς ἐτρέπη ἤδη τὴν ὑπὸ τοῦ Meyerbeer καὶ Wagner προδιαχαραχθεῖσαν αὐτῷ νέαν ὁδόν.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ.

Ἐπίσημον καὶ ἐθνοχαρμόσυνον γεγονός ἐτελέσθη ἐν Πετρούπολει τῇ 4/16. παρελθόντος Ἰουνίου. Ἡ Ἀλεξάνδρα, ἡ βασιλοπούλα τῆς Ἑλλάδος, συνεζεύχθη μετὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς Παύλου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς

Ῥωσίας. Ἡ Μεγάλῃ Ἀυτοκρατορία ἐώρτασε πανηγυρικῶς τὸν εὐάριστον γάμον, τὸν συνοῦντα δύο τόσον ἀβρὰς ὑπάρξεις, καὶ ἡ κατανοκτικὴ μελωδία τῶν κωδῶνων ὑψώθη ἐκ πάσης αὐτῆς γωνίας ὡς ἱερός τις ἐπιθαλάμιος. Ἄλλ' ἢ

βραδύτερον συγκινηθεῖσα, ἡ θαλερὰ χύσασα δάκρυα ἐπὶ τῇ ἐκπατριζομένῃ κόρῃ της, τῇ ἀπολειπούσῃ τὴν γῆν τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ δένδρου τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἀπερχομένη εἰς τοὺς Ὑπερβορείους, εἶνε ἡ Ἑλλάς.

Ἡ Ἑλλάς παρηκολούθησε μετὰ βλέμματος στοργῆς τὴν βασιλοπούλάν της, τὴν πρώτῃν βασιλοπούλάν της μετὰ τῶσους αἰῶνας ἀγωνιώδους προσδοκίας, ἀπὸ τοῦ λίκνου ὅπου ὁ βασιλεὺς πατήρ αὐτῆς κατέθηκε τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἀντὶ τοῦ Μεγαλοσταύρου ὃν εἶχε καταθέσει εἰς τὰ λίκνα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Γεωργίου, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν εὐσταλῆς καὶ τολμηρὰ ἀμαζῶν ἵππευεν ἐπιχαρίτως μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Εἶδεν αὐτὴν παίζουσαν μετὰ τὴν κοῦκλάν της ἐν τῷ ἀνακτορικῷ κήπῳ, εἶδε τὴν ζωνρὰν παιδικὴν αὐτῆς κεφαλὴν ἐν τῇ ἐπιστροφῇ ἐκ Δεκελείας ἀμαζῆν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν σαλπῶν τῆς ἀνακτορικῆς φρουρᾶς εἰσερχομένη εἰς τὴν κηκλιδωτὴν τῶν ἀνακτόρων θύραν, εἶδεν αὐτὴν εὐχαριν κορασίδα, εἰς τὴν ἐν Πειραιεὶ κατέναντι τῆς θείας Σαλαμίνος περίπτερον, παρά τὴν πετρώδη ἀκτὴν ὅπου οἱ τάφοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Μιαούλη. Εἶδεν αὐτὴν ὠραίαν, χαριτόβρυτον νεάνίδα διερχομένην τοὺς στοίχους τῶν κλινῶν τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ, καὶ ἤκουσε κατὰ τὴν διάβασιν της εὐλογοῦμενον ἐν ψιθυρισμοῖς εὐγνωμοσύνης ὑπὸ ὠρῶν χυλίων τὸ ὄνομά της. Εἶδεν αὐτὴν ὅτε ἤλθεν ἡ πικρὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ὥρα. Κρουνοὺς δακρύων ἔχυσαν οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ της· ἠσθάνετο ὅτι ἐξερριζοῦτο ἐκ τοῦ πλήρους ἀγάπης ἐδάφους. Ὡ, πόσον τὴν ἠγάπων, πόσον τὴν ἠγάπων ὄλοι ἀπὸ τῶν εὐγενῶν δεσποινῶν, αἵτινες τὴν ἐσφιγγον ἐν τῇ ἀγκάλῃ των ἀλλόφρονες ἐκ τῆς λύπης, μέχρι τῶν γηραιῶν θεραπόντων τῶν ἀνακτόρων, οἵτινες ἐπιπτον λιπύθυμοι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἀμαζα ἐξεκίνοι ἀπάγουσα μακρὰν εἰς τὰ ζένα τὴν λατρευτὴν βασιλοπούλαν! Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ ποῖον σπαργμὸν ἠσθάνθη ὅτε ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου εἶδεν ἔξω τὰς φευγούσας ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος! ἐν τῇ ὀρμῇ τῆς λύπης της ἤρπασε τὸν κάλαμον καὶ περιέγραψε πρὸς φίλην της δι' ἀφελῶν ἀλλὰ παθητικωτέρων φράσεων ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας της ἐξεληθουσῶν τί μαρτύριον ἠσθάνετο.

Ἡ γενομένη αὐτῇ ἐν Ῥωσίᾳ ὑποδοχὴ ἔχει τι τὸ μυσθῶδες καὶ ἀπερίγραπτον· μόνος ὁ ἰδὼν τὴν περιώνυμον εἰκόνα τοῦ Μάκκαρτ τῆς εἰσόδου Καρόλου τοῦ Ε' εἰς Ἀμβέρσην δύναται νὰ σχηματίσῃ ἀμυδρῶς ἀνάλογον ἰδέαν τῆς θαυμασίας καὶ μεγαλοπρεποῦς πομπῆς. Θωρακοφόροι μετὰ δικεφάλων ἀετῶν, Κοζάκοι ἐν ἐρυθρᾷ ποδίηρι στολῇ, χρυσότευκτοι, χρυσοπάρυφοι καὶ κατάστικτοι ἐκ παρασήμων αὐλάρχαι, σταυλάρχαι, Γρεναδιέροι φέροντες εἰσέτι τὴν ἐπὶ μεγάλου Πέτρου στολὴν των καὶ τὴν διάτρητον ἐκ σφαιρῶν σημαίαν των, Κιρκάσιοι μετὰ στολῆς ἀρεμμανίου, σιβηριανοὶ θαλαμηπόλοι φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Ῥωσικὴν σισύραν, καὶ χρυσοστόλιστον στολὴν, μαῦροι μὲ ἀσιατικὰς στολὰς καὶ πλατείας ἐκ λαχωρίου ζώνας, κρᾶμα ἀνυπερβλήτου εὐρωπαϊκῆς κομψότητος καὶ ἐκθαμβούσης τὸν νοῦν καὶ τὰ ὄμματα ἀσιατικῆς χλιδῆς, φανταστικὴ παρέλασις ἀξία

τῶν φαντασιωδεστέρων μυθοπλαστῶν τῆς χαλιμαῆς, ἐξελισσομένη εἰς ὑπέροχον ἀγῆμα χρυσοτεύκτων ἀμαζῶν, θυμοειδῶν ἵππων μετὰ χρυσοποικίλων καὶ ἀδαμαντοκοσμῆτων φαλάρων, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου διέπρεπε γιγάντιος ἐν στολῇ Κοζάκου ὁ Ἀυτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσῶν, καὶ ἡ περικαλλῆς ἑλληνὶς βασιλοπούλα ἐν καλλονῇ ἐκπᾶγλῳ καλόπτουσα τοὺς τορευτοὺς ὤμους της δι' ἐπωμίου ἐξ ἀρκτύας ἰκτίδος, οὐ αἰ ἀδαμάντινα πόρπαι ἡμιλλῶντο κατὰ τὴν μυθῶδη ἀξίαν πρὸς τὸ βαρύτιμον καὶ ἀπαστράπτον διάδημά της.

Ἡ ἐν τῇ χρυσῇ αἰθούσῃ τοῦ Πετερχῶφ ἐκτεθεῖσα προῖξ τῆς βασιλοπούλας ὑπερβαίνει τὴν περιγραφικὴν δύναμιν τοῦ μᾶλλον ἀριστοτεχνικοῦ καλάμου· ὅσην πλαστικὴν δύναμιν καὶ ἂν ἔχη φαντασία τις, τὸ φαντασιῶδες θὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς μαγικῆς πραγματικότητος· ἐδωρήθη, κατὰ τὸ ἐθιμον τῆς Ῥωσικῆς αὐλῆς, ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείας τῆς Ῥωσίας, ἐστοίχισε δὲ ἐν ἑκατομμύριον σχεδὸν φράγκων. Πᾶσαι αἱ πόρπαι καὶ τὰ κομβία εἰσιν ἐξ ἀδαμάντων καὶ πολυτίμων λίθων· οὗτοι ὅμως δὲν εἶνε πλέον δῶρον τῆς αὐτοκρατείας, ἀλλὰ τοῦ ἰδίου αὐτῆς συζύγου· ὁ μέγας δούξ Παῦλος ἐκληρονόμησεν ὅλους τοὺς ἀδάμαντας τῆς μητρὸς του, τῆς πρώην αὐτοκρατείας τῆς Ῥωσίας, καὶ ὁ πλοῦτος αὐτῶν εἶνε ἀμύθητος. Ἐσκορπίσε λοιπὸν αὐτοὺς ἀφθόνως τὴν ἡμέραν τῶν γάμων ἐπὶ τῆς λατρευτῆς τῆς καρδίας του, ἀλλ' ἡ βασιλοπούλα τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐπισημοτάτην ἐκείνην στιγμὴν ἠθέλε νὰ ἔχη ὀλίγην πατρίδα ἐφ' ἑαυτῆς, καὶ ἀπῆρτε νὰ περιπελθῇ ἐν τῇ κόμῃ της ἀνάδεδος ἐκ τῶν μύρτων ἐκείνων τῆς Δεκελείας ἅτινα εἶχε συμπαραλάβῃ ἀναχωροῦσα καὶ εἶτα ἐπιτεθῇ τὸ βαρύτιμον διάδημα.

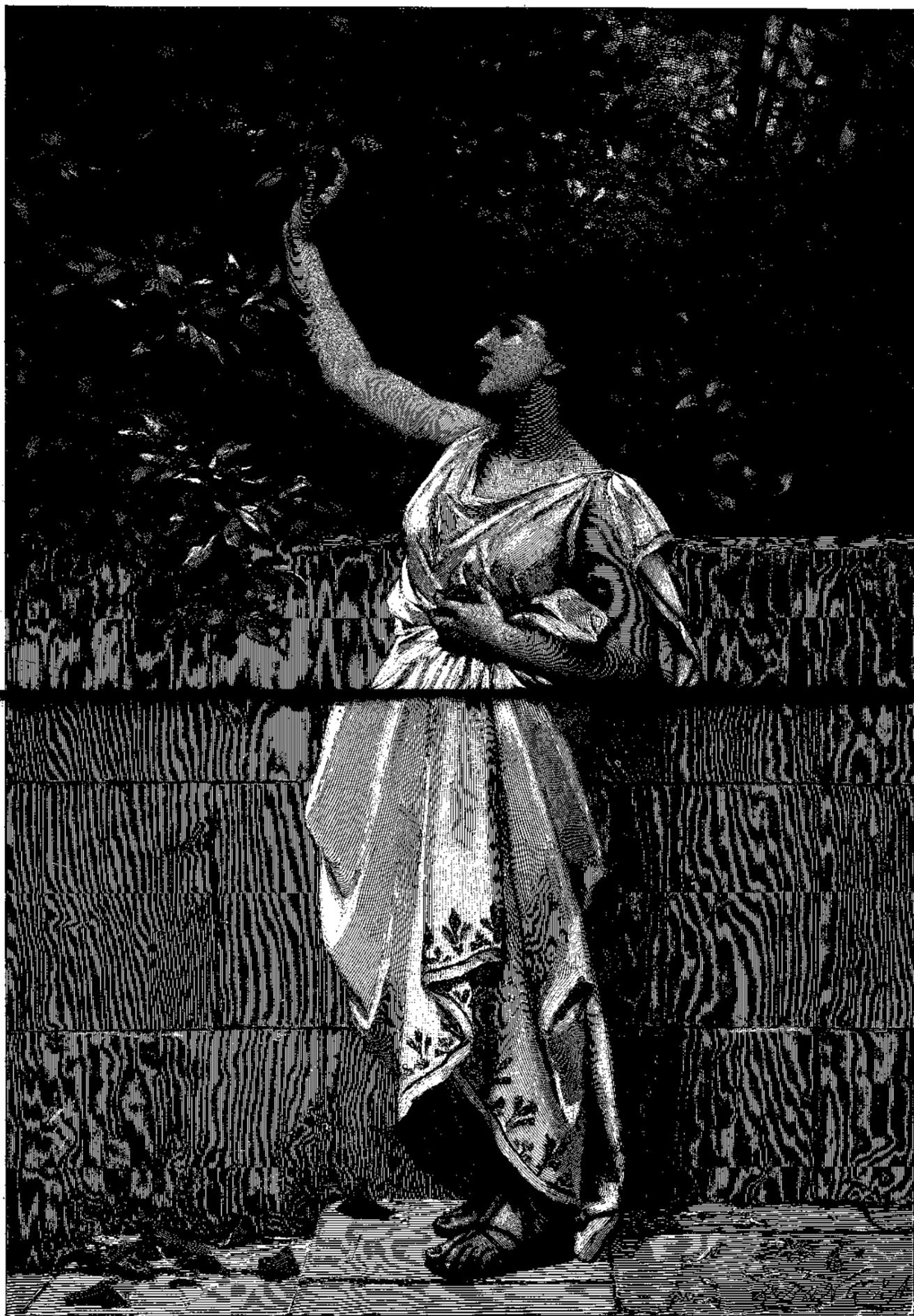
Μετὰ τὸν γάμον ὅστις ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς χειμερινῶς ἀνακτόροις, μετὰ τὰς περιλάμπρους μετ' αὐτὸν ἐσπερίδας καὶ ἑορτάς, οἱ ὕψηλοι νεώφυμοι διελθόντες διὰ Μόσχας, ἐνθα ἐγένετο αὐτοῖς ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ, ἀπῆλθον εἰς Ἰλίνσκογε, ἐξαισίαν ἐπαυλιν, ἀξίαν νὰ φιλοξενήσῃ ἐν τῇ ἐχεμύθῳ ἡρεμίᾳ της καὶ ἐν τῇ δροσῶδει σιᾷ τῶν ἀλσῶν της τὸ τρυφερὸν εἰδύλλιον τῶν δύο ἡγεμονικῶν καρδιῶν.

Ἡ Ἑλλάς προπέμπουσα εἰς τὴν παρὰ τὸν Νεῦαν πρωτεύουσαν τὴν Ἀλεξάνδραν της ἀνεμνήσθη ἄλλων χρόνων, ὅτε ἄλλη ἑλληνὶς βασιλοπούλα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου συνεζεύχθη μετὰ τοῦ Ῥώσου ἡγεμόνος Βλαδιμήρου. Μετὰ συγκινησεως εἶχε καταλίπη τότε τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ ἐκίνη ἡ Ἑλληνὶς βασιλόπαις, εἰς ἣν ἐπεφυλάσσετο ἡ δόξα τῆς ἐντελοῦς ἐκχριστιανίσεως τοῦ Ῥωσικοῦ θρόνου καὶ λαοῦ. Ἄλλ' ἡ Ἄννα εἶχε δεχθῆ τὸν ἐκπατρισμὸν μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀπειλουμένου ἐκ Βορρᾶ Βυζαντίου, εἶχε δεχθῆ νὰ ἐξορισθῇ εἰς χώραν ἀξενον μόνον ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος· ἡ χαριτόβρυτος ὅμως Ἀλεξάνδρα δὲν ἀπῆλθε θῦμα ἐξυλαστήριον πολιτικῆς ἀνάγκης, εἰς οὐδεμίαν ἀπειλὴν ὑπέκυψε, διότι ὅπως ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν τῆς Πετροπούλεως συννηώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία μετὰ τῆς Ῥωσικῆς ἐν ὠραίοις κοσσύμβοις, ὁμοίως ὑπὸ τὸν αἰθριον οὐρανὸν τῶν Ἀθηνῶν εἶχον ἤδη συνενωθῆ αἱ δύο καρδίαι, ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ῥωσικὴ.

ΕΠΙ Τῷ ΙΩΒΙΛΙῶ ΤΗΣ Α. Π. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς Κλειοῦς ἐδημοσιεύσαμεν σύντομον βιογραφίαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρονίου. Ἀφορμὴν λαμβά-

νοντες ἐκ τῆς μεγαλοπρεπῶς πανηγυρισθείσης, τῇ 29. Ἰουνίου, ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ πεντηκονταετηρίδος αὐτοῦ προσθέτομεν ὀλίγα τινὰ εἰδικώτερον περὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πολιτείας αὐτοῦ.

ΕΝ ΘΕΡΕΙ.
Εἰκὼν τοῦ Paul Thumann.

Τὸ Ἰωβιλαῖον τοῦ ἡμετέρου Πατριάρχου εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ· καὶ κατὰ τοῦτο ὑπερτερεῖ τοῦ πέ- ρουσι πανηγυρισθέντος μετὰ τοσαύτης ἐπιδείξεως ἐν τῷ κα- θολικῷ κόσμῳ Ἰωβιλαίου τοῦ Πάπα Ρώμης, ὡς ὄντος τού- του ἀπλῶς ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης. Ἄλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ὀρθό- δοξοὶ χριστιανοὶ δὲν ἐπανηγύρισαν τὴν σπανίαν ταύτην ἑορτὴν ἀπλῶς καὶ μόνον διότι συνεπλήρωσεν ὁ ποιμναρχὴς αὐτῶν τόσῳ μακρὰν περιόδον ἀρχιερωσύνης, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι οὗτος ἀξίος πάσης τιμῆς καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ ὃν ἐμπνέουσι τὰ καλὰ αὐτοῦ ἔργα ἐν Αἰγύπτῳ, περὶ ὧν ἐπι- χειροῦμεν νὰ γράψωμεν ὀλίγα.

Γνωστότατον εἶναι ὅτι ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξαν- δρείας Κύριος Σωφρόνιος, ὅτε ἀνέβη, ἐν ἔτει 1870 τὸν θρόνον τῶν Κυρίλων καὶ Ἀθανασίων, εὔρεν αὐτὸν ἐν οἰκτρᾷ κατα- στάσει. Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ τέως Πατριάρχου Ἀλεξαν- δρείας Νικάνωρος, ἀνδρὸς ἀπλοῦ μὲν καὶ ἀπερίττου ἀλλ' ὀσίου καὶ ἐναρέτου, πολλὰ δὲ παθόντος κατὰ τὴν ἀτυχή πατριαρχίαν αὐτοῦ, ὁ λαὸς καὶ ὁ Κλήρος τῆς Αἰγύπτου ἦσαν εἰς δύο στρατόπεδα διηρημένοι καὶ διεμάχοντο ἐμπα- θέστατα περὶ τοῦ προσώπου ὅπερ ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν. Ἐν τῷ δεινῷ δὲ ἐκείνῳ ἀγῶνι ἡ μὲν ἀξιοπρέπεια τῆς Ἐκκλησίας κατέπεσεν εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον ἐπ' αἰ- σχύνῃ τῆς ὀρθοδοξίας, πᾶσα δὲ τάξις καὶ πᾶσα κοσμιότης ἐξέλιπε. Τὰ πάντα ἐσαλεύοντο, ἔρμαιον παραδοθέντα τῇ ἀναρχίᾳ. Ἰπὸ τοιαύτας δεινὰς περιστάσεις, ἀλλὰ θεῖα ὄν- τως ἐμπνέουσι, ὑπεδείχθη τοῖς ἀλληλομαχοῦσιν ὡς Πατριάρ- χης Ἀλεξανδρείας ὁ πρῶν Οἰκουμηνικὸς Κύριος Σωφρόνιος. Εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὰ πάθη ἐσίγησαν, διότι οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀμφισβητήσῃ τὰς ἐξόχους ἀρετὰς καὶ τὴν ἰκανότητα τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Δι' ὃ καὶ ἡ ἐκλογή αὐτοῦ συνετελέσθη ἐν ὁμοφωνίᾳ, οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ἐγερθείσης ὑπ' οὐδετέρου τῶν διαπληκτιζομένων τέως κομμάτων.

Ὅτε κατήλθεν εἰς Αἴγυπτον ὁ Κύριος Σωφρόνιος συν- ετρίβη τὴν καρδίαν, ἀντιληφθεὶς ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῆς ἀθλίας καταστάσεως ἐν ᾗ διετέλει βεβουδισμένος ὁ θρόνος, ὃν ἔμελλε νὰ διοικήσῃ. Πᾶς ἄλλος ἤθελεν ἀποθαρρύνθῃ, ἀλλ' ἡ Α. Π. δὲν ὀλιγοψύχησεν. Ἐδράξατο τοῦ πηδαλίου στιβαρᾷ τῇ χειρὶ καὶ ἀνέλαβε τὸν βαρὺν ἀγῶνα νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τά- ξιν, νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἐκκλησίας, νὰ κα- θάρῃ τ' ἀσχημίζοντα αὐτὴν ἑρείπια, νὰ ἐπουλώσῃ τὰς πλη- γὰς αὐτῆς καὶ νὰ συνδιαλλάξῃ τὰς διεστῶσας μερίδας. Καὶ κατάρθωσε τοῦτο ἐν βραχεῖ χρόνῳ, διότι ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ προήδρευον ἡ εὐλακρία, ἡ σύνεσις, ἡ ἀκαμπτος καὶ εὐσταθὴς ἀλλὰ πεφωτισμένη θέλησις αὐτοῦ. Πολλάκις κα- τεκρίθη ἡ ἄκρα αὐτοῦ αὐστηρότης, ἀλλὰ πάντες ἀνεγνώρι- ζον μετ' οὐ πολὺ, ὅτι καλῶς ἐπραττεν.

Ἡ Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία προεβιάσθη οὕτω εἰς ἐπί- ζηλον περιωπῆν, οὐ μόνον διὰ τὴν κρατούσαν τάξιν καὶ εὐ- πρέπειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχή ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ ὅπερ ὑπηρετεῖ τὸν θρόνον. Πολλοὶ εἰσὶν οἱ δαπάναις τῆς Α. Π. ἐκπαιδευθέντες, οὐχὶ δὲ ὀλίγοι οἱ εἰς ἄλλας Ἐκκλη- σίας προαχθέντες ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτὸν θρόνου, ἀφοῦ ἐξέμαθον ὑπὸ τὸν πεπειραμένον τούτων ἄνδρα οὐ μόνον νὰ πειθαρχῶ- σιν ἀλλὰ καὶ νὰ τηρῶσιν ἀπαράβατος τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας. Πλείστοι τοιοῦτοι Ἀρχιε- ρεῖς καὶ ἄλλοι κληρικοὶ ἐπιζήλους κατέχουσι θέσεις ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς δὲ τῶν κρατίστων καὶ σεβαστο- τάτων ἀρχιερέων ἐν Ἑλλάδι εἶναι καὶ ὁ Κεφαλληνίας Κ^{ος} Γερμανός, διατελέσας ἐφ' ἱκανὰ ἔτη Μέγας Πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου. Ἀνεδείξε λοιπὸν ὁ Κ^{ος} Σωφρό-

νίος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἀληθῆς φωτῶριον πεπαιδευμένων, ἐνα- ρέτων καὶ σεμνῶν κληρικῶν.

Ἄλλ' ἐνῶ τοιαῦτα ἐπραττεν ὑπὲρ τῆς τάξεως τῆς Ἐκ- κλησίας καὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου, δὲν ἔμενεν ἀργὸς καὶ ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ποιμνίου του. ἔχε τοῦτο πρὸ παντὸς ἄλλου ἀνάγκη, ναῶν, σχολῶν, νοσοκομείων. Οἱ ἐν τοῖς χωρίοις ἰδίως ὀρθό- δοξοὶ χριστιανοὶ ἐκινδύνεον νὰ λησμονήσωσιν ὅτι εἰσὶ τοι- οῦτοι, μὴ ἔχοντες ἱερέα καὶ ναὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θρη- σκευτικῶν καθηκόντων αὐτῶν. Προϋνόησέ λοιπὸν καὶ περὶ τῶν σπουδαίων τούτων ἀναγκῶν. Ἄλλ' ἡ ἀγαθὴ αὐτοῦ πρόθεσις προσέκοπτεν εἰς τὴν ἔλλειψιν πόρων χρηματικῶν. Ἡ ἐκλαίκευσις τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων, ὧν πλουσιώ- τατα ἐκέκτητο ὁ Ἀλεξανδρινὸς θρόνος, καὶ ἡ στέρησις ἐπο- μένως τῶν ἐξ αὐτῶν προσόδων, ἀσυνείδητος δὲ προγενεστέρᾳ διαχείρισις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἐκληροδότησαν τῷ νῦν Πατριάρχῃ ἔνδειαν καὶ χρέη μᾶλλον ἢ πόρους χρηματικούς. Τὸ πρόσκομμα τοῦτο ὑπερεπήδησεν ἡ Α. Π. ἐνθεν μὲν εἰς- αγωγῶν αὐστηρὰν οικονομίαν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν πενι- χρῶν προσόδων τοῦ θρόνου, ὥστε νὰ ἔχη μικρὰ τινα περισ- σείματα ἐξ αὐτῶν, ἐνθεν δὲ ὑπεκαύσας τὸν ζῆλον τῶν εὐπορούντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ ἐπωφεληθεὶς τῶν φιλανθρωπῶν καὶ γενναίων αὐτῶν αἰσθημάτων, κατὰ τὰς ἐκάστοτε χρείας.

Καὶ πρῶτον ἐπεχείρησε τὴν ἀνακαινίσιν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Σάββα, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου εἰσὶν ἐγκαθιδρυμένα τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἔχει ἡ Α. Π. τὴν στα- θερὰν αὐτοῦ διαμονήν. Ὁ ναὸς οὗτος ὀκνοδομημένος ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἀριθμῶν δὲ βίον ἐννέα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων, κατέρρεεν ἐπὶ κινδύνῳ τῶν εἰσ- ερχομένων. Ἡ Α. Π. ἀντικατέστησε τὸν σεσαθρωμένον ξύ- λινον θόλον διὰ νέου στερεοῦ καθῶς καὶ τὸ τέμπλιον, ἠύ- τρέπισε δὲ καὶ διεκόσμησεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας. Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν Ναὸν ἀναγινώσκει τὴν ἐξῆς ἐπὶ μαρμαρινῆς πλακῶς κεχαραγμένην ἐπιγραφὴν, ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου.

„Μηκέτι δειμαίνοντες ἵτ' εἶσω θαρσαλέοι δὲ Κρηπίσιν γὰρ ἐπὶ πρὶν σφαλεραῖσιν ἐῶν Ὀδῖον πτόσιν τ' ἰδ' ὀδῆρον τοῖς ἐπιούσιν Νῦν μένοι στεγανὸν πρὸς δέ τι κ' εὐπρεπέα Δείματό μ' Ἀλεξανδρείας μὲν νῦν Πατριάρχης Τῆς Κωνσταντινίου δὲ πρότερον πόλεως Σωφρόνιος σεμνὸς ποιμάντωρ ὃ χάριν οἶδα Πολλήν, μοχθῶν γὰρ σῶσε με καὶ δαπανῶν. Ἐτει σωτηρίῳ ΑΩΩΔ', μηνί Ἰανουαρίῳ.“

Οὐχὶ μικρὸν συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν ἀνάγεισιν τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμηθείας τῆς Θεοτόκου τῶν ὁμοδηρῶν ἡμῶν Σύ- ρων, ὃν καὶ ἐνεκαινίσαν ἐσχάτως ἡ Α. Π.

Κατέβηκε δὲ πρὸ μικροῦ καὶ τὸν θεμέλιον λίθον ἐτέ- ρου Ναοῦ ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ τῶν ὀρθοδόξων, ἀνεγειρομένου δαπάναις τῆς μακαρίτιδος Μαρίας Ν. Θεοδώρου.

Τὸ σπουδαιότερον ἔργον, ἐφ' ᾧ δικαίως σεμνύνεται ὁ Ἑλληνομάς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶναι καὶ ἡ ἀνάγεισις τοῦ Ἑλλη- κοῦ Νοσοκομείου καὶ ἡ ἀνακαινίσιν τῶν καταστημάτων τῆς τοσιτζαίας Σχολῆς. Δύο ἄνδρες συνετέλεσαν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα: ἄφ' ἐνὸς ὁ γενναῖος ἐθνικὸς εὐεργέτης κ. Γ. Ἀβέρωφ, ὅστις προσήνεγκεν δεκακισχιλίας ἀγγλ. λίρας, καὶ ἄφ' ἑτέ- ρου ἡ Α. Θ. Π. ὁ γεραρὸς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὅστις καὶ δι' ἰδίας προσφορὰς καὶ δι' ἀπαύστων παρορηθῆσων ἐξέκαυσε τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλοτιμίαν πλείστων ὁμογενῶν

εἰς μίμησιν τοῦ γενναίου παραδείγματος τοῦ κ. Ἀβέρωφ, οὕτω δὲ ἔσται δεκακισχιλίας λίραι, συλλεγεῖσαι ἐντὸς βρα- χέος χρονικοῦ διαστήματος, ἀπέσβεσαν ὀλοσχερῶς τὸ χρέος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας, κεκτημένης οὕτω τὸ ἀρίστον μὲν τῶν ἐν Ἀνατολῇ Νοσοκομείων, φερώνυμον τοῦ γεραροῦ Πατριάρχου Σωφρόνιου, σχολὴν δὲ προαγομένην εἰς τελειότατον καὶ αὐταρκτὸς ἐκπαιδευτήριον ἐφάμιλλον τῶν ἀρίστων τοιοῦτου εἶδους γυμνασίων.

Οὐχὶ ὀλιγώτερα συνετέλεσεν ἐν Καίρῳ ἡ Α. Π. Ἀφοῦ ἐπεσκεύασε τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, διεκόσμησεν αὐτὸν λαμπρότατα, δι' εἰκόνων καὶ τοιχογρα- φιῶν ἀρίστης τέχνης, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ. „Τὸν ἱερὸν τοῦτον Ναὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κύριος Σωφρόνιος διεκόσμησεν δαπάναις ἰδίαις καὶ φιλοτίμῳ συνδρομῇ τῶν Χριστιανῶν. Ἐν Καίρῳ μηνί Νοεμβρίῳ ἔ. σ. 1888.“ Ἡτρέπησε δὲ καὶ τὸ Συνοδικόν, τοποθετήσας ἐν αὐτῷ καινουργὴ βιβλιοθήκην ἐν ἣ περιουρήγαγε καὶ πλου- σιωτάτην εἰς χειρόγραφα καὶ ἔντυπα βιβλιοθήκην τοῦ Πα- τριαρχείου. Παραπλεύρως δὲ τοῦ ναοῦ ἱδρυσεν εὐρύχωρον περικλήσιον, ἐν ᾧ κατήρτισεν ἀγιογραφικὸν μουσεῖον, περι- σσας εἰκόνας ἀρχαιοτάτας, ὧν τινες τῆς ἀρίστης βυζαντι- νῆς τέχνης, ἐν ὄλῳ περὶ τὰς 150.

Ἐν δὲ τῇ συνοικίᾳ Παλαιῶν Καίρου, ὅπου ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πρῶτον μὲν ἀνήγειρεν ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ ναὸν, εἶτα δὲ ἀνωκοδόμησεν ὀλόκληρον τὴν βορείαν πλευ- ρὰν τῆς Μονῆς, ἣτις ἔχει καταβρέυσαι ἐκ τοῦ χρόνου, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐξῆς δύο ἐπιγραφαί.

Ἐν μὲν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Κοιμητηρίου.

„Ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων τὸ Β^{ον} πατριαρχεύοντος τοῦ Πα- ναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυρίου Σωφρόνιου τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐπιστατοῦντος τοῦ ἀρχιτέκτονος Γαβριὴλ Βα- σιλείου τοῦ Καισαρέως.“ Ἐν ἔτει σ. 1879 Μαρτίου 3^{ης}.

Ἐν δὲ τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

„Σωφρόνιος Πάπας Χριστοῦ Ἀρχιεπίσκοπος κλεινὸς Πατριάρ- χης διάδοχος Μάρκου, πλευρὰν τὴν βορείαν, βραγείσαν καὶ πτωσὶν δεινὴν ἀπειλοῦσαν, ἐδείματ' ἐκ βάθρων καὶ κλίμακα νέαν καὶ δόμους εὐκτίστους ἀνήγειρ' ἰδίᾳ γενναίᾳ δαπάνῃ.“

Ἐτει σωτηρίῳ ΑΩΩΗ'. Ἰνδικτιῶνος Η'.

Ἐπίσης ἰδίαις δαπάναις κατηδάφισεν ὀλοσχερῶς τὸν ἐν τῇ συνοικίᾳ Κάρτ Ροῦμ τοῦ Καίρου πανάρχαιον ἀλλὰ κα- τηρειπωμένον ναὸν τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ ἐκ βάθρου ἀνή- γειρεν αὐτὸν, φιλοκαλῶς συνάμα διακοσμήσας.

Δὲν παρημέλει ὁμως καὶ τὰ χωρία, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν ἐγκατεστημένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ἀλλ' ἔστρεψε καὶ πρὸς αὐτὰ τὰς προσπάθειάς του, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς διοργανώ- σεως Κοινοτήτων Ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων. Οὕτω συνεστά-

θησαν ἀπὸ τῆς Πατριαρχείας τοῦ Κ^{ου} Σωφρόνιου Κοινότητες ἐν ταῖς ἐξῆς χωρίοις τῆς Αἰγύπτου. Ἐν Δαμαγγοῦρ, ἐν Κάφρ-Ἐλ-Ζαγιατ, ἐν Τάντα, ἐν Μανσούρα, ἐν Ζαγαζίκιφ, ἐν Ζίφτα, ἐν Βέγγα, ἐν Δαμιέττ, ἐν Ἰσραηλία, ἐν Σουέξ, ἐν Μιχάλλα Κιμπέρ, ἐν Μίνια, ἐν Ἰδρτ-Σαῖτ, ἐν Μιτ-Γκάμαρ, ἐν Σιμπὶν Ἐλ Κόμ, Βενὶ Σουέφ καὶ Φαρασκούρ. Ἐν ἅπασι ταῖς χωρίοις τούτοις εἴτε ἀνηγέρθησαν εἴτε εἰσὶν ἐν τῷ ἀνε- γείρεσθαι ναοί, καὶ παρ' αὐτοῖς, ὡς ἀναπόφευκτον παρακο- λούθημα, Σχολεῖον.

Καὶ τοιαῦτα μὲν εἰσὶν ἐν γενικῇ σκιαγραφίᾳ τὰ ἔργα τοῦ Πατριάρχου Σωφρόνιου ἐν Αἰγύπτῳ. Ταῦτα καὶ μόνον, ἀπέναντι τῆς πρῶν καταπτώσεως, ἤρουν βεβαίως ἵνα ἐν- θουσιάσωσι τὸ ποιμνιον αὐτοῦ κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς ἀρχιερωσύνης του. Ἄλλ' ὁ γεραρὸς Πατριάρχης ἔχει πολλὰς ἀρετὰς, ὧν ἕνεκα ἀγαπᾶται καὶ λατρεύεται ὑπὸ τοῦ ποιμνίου του. Εἶναι ἀληθῆς πατὴρ αὐτοῦ. Ὡθεῖ μὲν εἰς ἄκραν αὐστηρότητα τὴν ἐν τῷ Κλήρῳ τοῦ θρόνου πειθαρχίαν, ὅπερ σωτήριο, ἀλλ' εἶναι ἄφ' ἑτέρου προσηγῆς τοῖς πᾶσι καὶ μελιχίος, φιλεύσπλαγχος δὲ καὶ φιλόανθρωπος τοῖς πάσχουσι. Εἶναι σύμβουλος ἀριστος εἰς τοὺς θέλοντας, ἐν ταῖς βιωτικαῖς περιπετείαις αὐτῶν, νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς μα- κρᾶς αὐτοῦ πείρας καὶ τῆς δεδομιμασμένης συνέσεώς του. Ἄγων δὲ τὸ 86^{ον} τῆς ἡλικίας του, εἶναι ἀκαμψότατος τὰς δυνάμεις, πνευματικῶς καὶ σωματικῶς, ἀντέχων πλειότερον τῶν νέων εἰς τὰς μακρὰς θρησκευτικὰς ἱερουργίας καὶ τε- λετάς. Οὕτω βλέπουσιν οἱ χριστιανοὶ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν πρωδιεράρχην αὐτῶν τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν, παριστά- μενον εἰς διπλᾶς ἀκολουθίας μετὰ μεσημβρίαν μὲν ἐν τῷ Ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Σάββα, τὴν δὲ νύκτα ἐν τῷ τοῦ Εὐ- αγγελισμοῦ, ψάλλοντα δὲ διὰ τῆς μελωδικωτάτης καὶ κατα- νοκτικῆς αὐτοῦ φωνῆς, ἣν δὲν ἴσχυσε νὰ νικήσῃ τὸ γῆρας.

Αἱ ἐορταὶ τῆς Πεντηκονταετηρίδος αὐτοῦ ἐτελέσθησαν μεγαλοπρεπέστατα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καίρῳ. Κοινῶ ἑράνῳ ἀνηγέρθη ἐν τῇ Αὐλῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου ἐπὶ βά- θρου μεγαλοπρεπῆς ἐκ μαρμάρου ἢ προτομῇ τῆς Α. Θ. Π. ὤραϊον καλλιτέχνημα τοῦ γλύπτου κ. Στεφάνου Βαροῦτη. Ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου φέρεται κεχαραγμένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς προκειμένης ἐορτῆς, τὸ ἐξῆς ὠραῖον ἐπίγραμμα, φιλοφρόνως συντεθὲν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπι- στημίου Κ^{ου} Ἰω. Πανταζίδου.

„Εἰκόνα τήνδε λίθου Ἀλεξανδρῆς ἔθνησαν Σωφρόνιῳ σφετέρῳ ἀρχιεπίτῃ γεραρῷ Ὅθενκα πεντηκονταετῆ ποιμάντωρα δητὰ Ὅστις ἔχει ἀνοχ' Χριστοῦ ἐπάνωμος ὦν Ὅς μάλα τειρομένοιαν ἀρῆγει πρόφρονι θυμῷ Πατρὶ ὁμῶς ἄρχων μελίχα τ' ἔργα τελῶν.“

— ΚΘ' Ἀπριλίου ΑΩΠΘ'.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΑΙ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΑΚΤΥΛΟΥΡΓΟΙ.

Δὲν εἶνε πάντοτε τοσοῦτον εὐκόλος, ὅσον κοινῶς ὑπὸ τῶν πολλῶν νομίζεται, ἡ ἐξακριβωσις τῆς ἀληθείας καὶ ἡ μετὰ βεβαιότητος ἀπόφανσις, περὶ τῆς ὑποστάσεως ἢ τοῦ ἀνυποστάτου πράγματός τινος. Ὅστις ῥίψει ἐν μόνον βλέμμα εἰς τὴν πνευματικὴν φιλολογίαν, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὸ ὑπὸ εὐπαιδευτῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν συντασσόμενον περιοδι- κὸν „Σφύγγα“, βλέπει πρὸς μεγίστην του ἐκπλήξιν, ὅτι παν- ταχοῦ ἐν Γερμανίᾳ περιφέρονται φαντάσματα, γράφουσι καὶ ἐμφανίζονται ὁρατὰ εἰς τοὺς ζῶντας, ὅτι εἶνε ἀπλοῦστατον

καὶ συνθηθέστατον πρᾶγμα νὰ ὀφθῇ τις ἐν ὄλῳ δήποτε τόπον τοῦ κόσμου ἐνῶ συγχρόνως εὐρίσκεται εἰς ὄλῳς διάφορον τόπον, ὅτι καὶ τὴν τέχνην αὐτὴν, τοῦ παρατείνειν ἐπὶ αἰῶ- νας ὄλους τὸν ἀνθρώπινον βίον, δύναται τις νὰ ἐκμάθῃ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μεθ' ἧς καὶ πᾶσαν ἄλλην τέχνην, καὶ ὅτι ἐν Ἰνδίας ὑπάρχουσι μάλιστα ἄνθρωποι, οἵτινες ἐπι- τυγχάνουσι διὰ τῆς τέχνης ταύτης θαυμασίαν τινα καὶ ὑπερ- φυσικὴν μακροβιότητα. Ὁ ἀναγινώσκων φέρεται ἀκουσίως τὴν χεῖρα πρὸς τὴν κεφαλὴν του ὅπως βεβαιωθῇ ἂν διατελῇ ἐν

εργηγόρσει ή μήπως κοιμάται και όνειρεύεται! Άλλ' επί τέλους βλέπει ότι αναγιώσκει πράγματα τυπωμένα, τα όποια δεν δύναται να εξέλεγή ως άνωπόστατα δια της αποδείξεως του έναντίου, ό δέ άπλοός και άμύητος αναγιώσσης, όστις ούδέποτε ήσθάνθη την „ψυχράν πνοήν“ και την „ψηλάφρην των άοράτων χειρών“, επιθυμεί και αυτός, εί δυνατόν, να βεβαιωθή εξ ίδιας αντίληψεως, όπως οι αξιόπιστοι άνδρες οι τά τοιαύτα διηγούμενοι. Άλλ' ή εκπλήρωσις τής επιθυμίας του ταύτης δεν είνε, δυστυχώς, τόσον εύκολος· διότι μόνον δια τής μεσολαβήσεως του Έγγλιτον, του Σλάδε και άλλων άλλων διασήμων πνευματιστών είνε δυνατόν να έλθη εις άμεσον συνάφειαν πρὸς τὸν κόσμον τῶν πνευμάτων. Ένίοτε βεβαίως ή ιδέα, ότι έκαστος τῶν κυρίων τούτων έτυχε ποτε να εξέλεγθῆ και καταφωραθῆ ως άγύρτης, ψυχραίνει πως και καθιστά υποπτον τὸν αναγιώσστην, άκουσίως δέ ούτος έρωτᾷ δυσπιστών: Καί αν ὅλη αὐτή ή ιστορία δεν είνε άλλο ει μη άπάτη και άγυρτεία; Πρὸς ένίσχυσιν τής υπόφιας του ταύτης συντελεί και τὸ ύπέρογκον τοῦ μισθοῦ, ὃν πράττονται οι διάσημοι οὔτοι πνευματισταί (50 φράγκων τὸ εισιτήριον δι' έκαστον πρόσωπον και έκάστην συνεδρίασιν), έτι δέ μάλλον τὸ γεγονός, ότι τα πνεύματα αγαπῶσι καθ' ύπερβολήν την εν τῷ σκότει διαμονήν, υπό τραπέζιας ή ὀπισθεν παραπετασμάτων, άποστρέφονται δέ τὸ φῶς ή απαξιῶσι να εμφανισθῶσι τῶς θεαταίς πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καιπερ δυναμένα να πράξωσι τοῦτο, ως διακροήδην ήμᾶς διαβεβαιῶσιν οι πνευματισταί, επικυροῦντες την παναρχαίαν και σεβασμιωτάτην τῶν γραϊδίων φιλολογίαν περι βρυκολάκων.

Έν τῇ άμφιβολία του ὁ ἀδαής και άμύητος έρωτᾷ συνήθως τὸν ειδήμονα και μερυημένον, επειδή δέ μέχρι τοῦδε δεν υπάρχει εισέτι έδρα φαντασματολογίας είτε πνευματολογίας εν τῷ πανεπιστημείῳ, άπετάθη και εγώ, κατὰ την τελευταίαν άφιξιν του Έγγλιτον εν Μονάχῳ, πρὸς τινα ασφαλέστατον και λιαν αξιόπιστον άνδρα, εμπειρότατον δέ παντός πράγματος σχετιζόμενον πρὸς την τέχνην τής „εὐαρέστου άπάτης“: πρὸς τὸν κύριον Γ., ὅστις πρότερον ως επιτηδειότατος ταχυδακτυλογός είχε περιοδεύσει πολλά μέρη τοῦ κόσμου, ήδη δέ εν Μονάχῳ ως τιμιώτατος άνθρωπος άπολαύει τής γενικῆς υπολήψεως και τοῦ σεβασμοῦ πάντων τῶν γνωριζόντων αὐτόν.

Ὁ κύριος Γ. με ὑπεδέχθη μετὰ πολλῆς άβρότητος και φιλοφροσύνης, άπήντησε δέ εις την έρώτησίν μου μειδιῶν: „Μάλιστα, αὐτοί οι κύριοι την περνουν πολὺ καλά. Έκτελοῦσι τὰ πειράματά των άπέναντι εὐπίστων ανθρώπων, ενῶ ήμεῖς οι πτωχοί ταχυδακτυλογοί πρέπει να λαμβάνωμεν ὑπ' ὄφιν τὸν σκεπτικισμόν και αὐτῶν τῶν παιδαρίων τοῦ σχολείου.“

„Πιστεύετε λοιπὸν ότι ή περίφημος, γραφή επί τῶν πινακῶν, εκτελεῖται ὑπ' αὐτῶν τῶν πνευματιστῶν;“

„Βεβαίως. Καί σᾶς ὁμολογῶ ότι περισσότερον ενδιαφέρον έχει δι' ἐμὲ και τὸ ελάχιστον νέον ταχυδακτυλογικὸν τέχνημα ή ὅλα αὐτὰ τὰ πνευματιστικὰ πειράματα, διότι, να σᾶς εἴπω ειλικρινῶς, μοι φαίνονται πάρα πολὺ ανόητα και θαυμάζω την άπλότητα τοσοῦτων ανθρώπων, οι ὅποιοι πληρώνουσι άνδρότατα ποσὸν δια να βλέπωσι τοιαύτας άνοησίας. Δεν δύνασθε να φαντασθῆτε πόσον είνε εύκολον να άπατήσῃ τις άνθρώπους εκ τῶν πρότερον εὐπίστων, έστῶ και λιαν άνεπτυγμένους. Ὑπὸ την εποψιν ταύτην εἶδα πράγματα εις τὸν βίον μου, τὰ όποια υπερβαίνουσι τὰ ὄρια πάσης φαντασίας.“

„Παρειρέθητε λοιπὸν ποτὲ εις πνευματιστικὰς συνεδριάσεις;“

„Μάλιστα, εν Πετρούπολει, ὅτε διέτριβεν ἐκεῖ ὁ Σλάδε. Έπλήρωσα τὰ εἰκοσὶ μου βούβλια και μετὰ βραχείαν τινα εξέτασιν ὑπὸ τοῦ πνευματιστοῦ εὐρέθη ως εξαίρετος κατάλληλον άτομον, οἷσαύτως δέ και ὁ σύντροφός μου. Έιαθίσασαμεν παρά τι τραπέζιον, τὸ ὅποῖον μᾶς ὑπέδειξεν αὐτός ὁ πνευματιστής, εντὸς τοῦ άμυδρῶς φωτιζόμενου δωματίου, και ὁ Σλάδε έλαβεν ήμᾶς εκ τῶν χειρῶν. Έπειδή ὁμως εκ τής προσοχής, μετ' ἧς παρετήρουν δια του τὰ κινήματα, ὑπόπτεισεν άμέσως τὸν κίνδυνον, άφῆκεν ελεύθερον τὸν σύντροφόν μου και συνέλαβεν άμφοτέρας τὰς χεῖράς μου, και ήρχισε, σπασμωδικῶς κινούμενος τῆδε κάκεισε (τὸ λεγόμενον trance τῶν πνευματιστῶν) να με έλκύη βιαίως ὑπὲρ την τράπεζαν, οὔτως ὡστε έμποδιζόμεν να παρατηρῶ εις τὸ εξῆς τὰ κινήματά του. Βαθμηδὸν ήλαττώθη ή σφοδρότης τῶν σπασμωδικῶν του κινήσεων· άπετελέσαμεν πάλιν την έλλουσιν και αἴφνης ήσθάνθη κρουόμενον τὸν δεξιὸν μηρόν μου ὑπὸ την τράπεζαν. Έγὼ έμεινα εις τοῦτο εντελῶς αδιάφορος και ψυχρός, διότι εἰνώριζα ότι κατὰ την αὐτὴν στιγμήν ὁ Σλάδε άνεσήκωσεν εις τὸ αντίπεραν μέρος μοχλόν τινα δια τοῦ γόνατός του, και ὅτι πρὸς τὸ μέρος μου ὁ „δάκτυλος τοῦ πνεύματος“ έμελλεν άμέσως ν' άνακηδήσει μέσα εις τὸ τραπέζιον και να κρυφθῆ εντελῶς. Τοῦτο συνέβη πράγματι, ὅπως έβεβαιωθῆν παραχρῆμα. Άλλ' ὁ πλησίον καθήμενος σύντροφός μου, ὅστις εἶχεν αισθανθῆ την αὐτὴν κρούσιν επί τοῦ μηροῦ του, εἰγινε κάτωχρος ὑπὸ τοῦ φόβου και εντελῶς άνόητος και πιστός. Δια τοῦτο και οι ήδη άκούμενοι ὑπὸ την τράπεζαν ήχοι τής άρμονικῆς εφάνησαν εις αὐτὸν ὅλως υπερφυσικοί, ενῶ εις ἐμὲ οὐδεμίαν εντύπωσιν προῦξένησαν, διότι εἶχον πολλήν και μακρὰν πείραν εις ὅμοια ήλεκτρικὰ και μηχανικὰ πειράματα. Έγὼ αὐτὸς εἶχον εκτελέσει πολλάκις τοιαῦτα πειράματα πολὺ δυσκολώτερα και ὑπὸ δυσκολώτερας συνθήκας.“

„Και έγραψαν πραγματικῶς τὰ πνεύματα επί γραφικῶν πλακῶν κατὰ την συνεδρίασιν ἐκείνην;“

„Έγραψαν, ναί, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τὸ τραπέζιον και δυστυχῶς ή απόκρισις των οὐδόλως ήρμοζε πρὸς την έρώτησίν μου· ἀφ' ἑτέρου δέ έπίστευσα ότι βλέπω εύκρινῶς πῶς εἴγινε το ή ὅλη ὑπόθεσις, και άπεφάσισα να μεταβῶ ἐκεῖ και δευτέραν φοράν και να μείνω εντελῶς παθητικῶς ὅπως δυνηθῶ να παρατηρῶ ακριβέστερον τὰ καθ' έκαστα. Άλλὰ την δευτέραν φοράν δεν εἰγενόμην δεκτός, διότι ήτο μεγαλύτερα ή συνεδρίασις, ὅτε δέ μετέβην ἐκεῖ και τρίτην φοράν, μοι άνηγγέλθη ότι ὁ Σλάδε εἶχεν ἴδη άναχωρήσει. Έπέστρεψα λοιπὸν οἰκαδε και ήρχισα εκτοτε, κατὰ τὰς ὥρας τής άνεσεώς μου, να εκτελῶ μιμούμενος τὸ πείραμα ἐκεῖνο, μετ' ὀλίγας δέ εβδομάδας κατώρθωσα εν τῷ κύκλῳ τῶν φίλων και γνωστῶν μου να εκτελέσω ακριβῶς τὸ πείραμα τοῦ Σλάδε πρὸς μεγίστην εκπλήξιν τῶν θεατῶν μου. Βεβαίως δεν εἶχον την εκτακτον ἐκείνην τοῦ Σλάδε εὐστροφίαν και την δια διηνεκοῦς ασκήσεως κτηθεῖσαν εὐκνησίαν τῶν δακτύλων, ἀγῆ ήττον ὁμως κατώρθωσα να άπατήσω πολλάκις και επανειλημμένως τοὺς θεατάς μου. Άλλως τε τὰ πειράματα ταῦτα εξέτελεσα πάντοτε πρὸς τέρψιν και διασκέδασιν, οὐδέποτε δέ αντί χρημάτων. Δύνασθε λοιπὸν να φαντασθῆτε ότι ελάχιστα πράγματα προσδοκῶ τώρα παρά τοῦ Έγγλιτον· εν τούτοις ὁμως θὰ τὸν ἴδω μετ' ενδιαφέροντος. Οὐδεὶς θὰ εἶνε προθυμότερος ἐμοῦ, ν' άναγνωρίσῃ την ἀλήθειαν, αν πράγματι συμβῆ τι, τὸ

όποιον να μη δυνήθω να εξηγήσω δια τῶν γνωστῶν μοι μέσων."

Δυστυχῶς ὁ κύριος Γ. δὲν κατώρθωσε νὰ ἴδῃ τὸν Ἑγγλιντον. Κατὰ τὰς πρώτας τοῦ πνευματιστοῦ τούτου συνεδριάσεις δὲν ἐγένετο δεκτός, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτῶν ἦτο ὀρισμένος καὶ συμπληρωμένος. Ἄλλως τε αἱ πλείους τῶν συνεδριάσεων τούτων γενόμεναι ὑπὸ τὴν αὐστηροτάτην ἐξελεγχὴν κριτικῶν πνευμάτων, μὴ ἐλευθερωθέντων εἰσέτι ἀπὸ τῶν γήινων, σωματικῶν δεσμῶν, ἔληξαν ἀνευ ἀποτελέσματος, ἐκ τούτου δὲ προφανῶς δυσαρστηθεὶς ὁ κύριος Ἑγγλιντον ἀνεχώρησε πάλιν, ἀφοῦ προηγουμένως κατώρθωσεν, ὡς ἐλέγετο καὶ διεδίδετο βραδύτερον, „ἐκπληκτικὰ κατορθώματα παρὰ τοῖς μεμνημένοις". Τὰ ἐκπληκτικὰ δὲ ταῦτα κατορθώματα, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν παρευρεθέντων ἀμυήτων, ἦσαν τὰ ἑξῆς:

Τὸ πρὸ ἑνὸς ἔτους προαναγγεληθὲν πείραμα „τῆς γραφῆς τῶν πνευμάτων μεταξὺ δύο ἐπ' ἀλλήλων κειμένων πλακῶν καὶ συνδεομένων διὰ σπάγος, πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν θεατῶν, ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὑπὸ τὸ ἀπλετον φῶς τῶν λυχνιῶν", οὐδαμῶς ἐξετελέσθη ἀλλ' ὁ πνευματιστὴς καὶ ἐνταῦθα συμμορφούμενος πρὸς τὴν γνωστὴν ἀδυναμίαν τῶν πνευμάτων, τοῦ ν' ἀγαπῶσι τὸ σκότος, ἐκράτει τὴν μίαν πλάκα ὑπὸ τὴν τράπεζαν. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔμενε τοῦτο ἀνευ ἀποτελέσματος· ἐπὶ τέλος ὁμῶς ἐγράφη ἡ περιπόθητος γραφή, καὶ δὴ, κατὰ τὰς ὑποθέσεις ἀμερολήπτων καὶ προσεκτικωτάτων παρατηρητῶν, ὡς ἑξῆς: Ὁ κύριος Ἑγγλιντον προέτεινε εἰς τοὺς παρισταμένους νὰ γράψωσιν ἐπὶ διαφόρων πλακῶν κειμένων ἐπὶ τῆς τραπέζης μίαν ἐρώτησιν, ἀγγλιστί, διότι ὡς ἔλεγε „τὰ ἰδικὰ τοῦ πνεύματος ἠγνόουν τὴν γερμανικὴν". Μία ἐκ τῶν ἐρωτήσεων τούτων ἦτο: „Where is my mother-in-law?" („Ποῦ εἶνε ἡ πενθερά μου;") Λαβὼν τὴν πλάκα, ἐφ' ἧς ἦτο γεγραμμένη ἡ ἐρώτησις αὕτη, ἐκράτει ὑπὸ τὴν τράπεζαν, περιπεσὼν δὲ εἰς τοὺς συνήθεις καίνοιους σπασμοὺς ἐκάμπτετο ταλαντευόμενος τῆδε κἀκεῖσε καὶ τοιουτοτρόπως ἔλαβε καιρὸν, ἔχων πάντοτε πρὸ αὐτοῦ πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένα τὰ ἀτενῆ βλέμματα, διὰ καταλλήλου περιστροφῆς τῆς πλακῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐρώτησιν, συγχρόνως δὲ λαμβάνων μικρὸν τι, μέχρι τοῦδε κεκρυμμένον, ἔτοιμον πετροκόκκον νὰ γράψῃ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς πλακῆς. Μετὰ τινὰς περαιτέρω σπασμωδικὰς κινήσεις τοῦ σώματός του, ἀνεφώνησεν αἰφνης: Ὁχι, δὲν γίνεται· κατόπιν ἔθηκε τὴν πλάκα ἐπὶ τῆς τραπέζης πλησίον του μὲ τὸ γεγραμμένον μέρος πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένον, ὠμίλησεν ἔπειτα ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ αἰφνης ἀποφασίσας δῆθεν ἐκ τοῦ παρακρήμα νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα, ἃς δοκιμάσωμεν, εἶπε, καὶ πάλιν! ἔλαβεν ἀκολούθως τὴν πλάκα, ὡς ἔκειτο, ἔθηκεν αὐτήν, χωρὶς νὰ τὴν ἀναστρέψῃ, ἐπὶ ἐτέρας πλακῆς καὶ ἐν τῷ μεταξὺ κενῷ χώρῳ μικρὸν τι κονδύλιον, ἔδωκεν ἀμφοτέρας καὶ ἔθηκεν ἐπ' αὐτῶν τὴν χεῖρά του ἢ καὶ ἐκράτει ἀμφοτέρας τὰς πλάκας ὑπὸ τὴν τράπεζαν. Ἦδη ἤκουσαν οἱ παριστάμενοι τὸν γνωστὸν ἐκείνον, ἰσως διὰ τῶν ὄνυχων τοῦ παραγόμενου σκαριφισμῶν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἔβλεψαν τὰς πλάκας καὶ ὡ τοῦ θαύματος ἐπὶ εὖρον τὴν ἀπάντησιν γεγραμμένην „In her room" („Ἐν τῷ δωματίῳ τῆς"). Κάτωθεν τῆς γραφῆς ὑπῆρχον καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα, δηλαδὴ ἴχνη τῶν ὄνυχων ἐπὶ τῆς πλακῆς. Τὰς ἀμυχὰς ταύτας καὶ τὴν γραφὴν αὐτὴν τῶν πνευμάτων εἶδεν ἰδίως ὁ κύριος Γ. ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας. Ἡ γραφή ἦτο λοξὴ καὶ πολὺ ἀσαφὴς καὶ δυσανάγνωστος φαίνεται δὲ προφανῶς ὅτι ἐγράφη ὑπὸ δυσχερῆς περιστάσεως. Αἱ ἀπαν-

τήσεις τῶν πνευμάτων εἰς τὰς ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ἄλλου κόσμου εἶναι πᾶσαι ἐντελῶς ἀσήμαντοι καὶ μηδαμιναί. Ἄλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς πενθερᾶς ἀπάντησις ἦτο ἀνακριβής, καθότι αὕτη κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἦτο ἐν τῷ δωματίῳ τῆς. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν πειράζει πολὺ, διότι τὰ πνεύματα, τὰ παραδόξα ταῦτα ὄντα, ἅτινα κατὰ τὴν πίστιν τῶν πνευματιστῶν ἐν ἀθλίᾳ τινὶ ὑπάρξει μένουσι προσκεκολλημένα εἰς τὴν γῆν καὶ μόνον διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν πνευματιστῶν δύνανται γράφοντα ἢ κρούοντα νὰ φανερώσῃ τὴν ὑπαρξίν των, δὲν δύνανται βεβαίως νὰ γνωρίζωσι τὰ πάντα. Καὶ ποίας ἀληθείας ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν μετὰ αἰώνων ὄλων σιωπῆν! Ὅταν τις ἀναγινώσκῃ τὰ ἐν τῇ „Σφυγγί" γραφόμενα καὶ εὐρίσκη ὅτι τὰ πνεύματα ταῦτα δὲν εἰξεύρουσιν νὰ μᾶς εἰπῶσι τίποτε, ἀλλ' ἀπολύτως τίποτε περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὑπάρξεως, ἀλλὰ περιορίζονται εἰς κενὰς φράσεις κοινῶν ἀνθρώπων, δὲν δύνανται νὰ μὴ συμφωνήσῃ πληρέστατα μὲ τὴν γνώμην ἑνὸς τῶν ἐξοχωτάτων Γερμανῶν ποιητῶν, ὅστις ἔλεγε: „Ὁ χρόνος μου εἶνε πολυτιμότερος, ἢ ὥστε νὰ τὸν κατατρίβω ἐν τῇ συναναστροφῇ μεταμορφωμένων ἀχθοφόρων!"

Ἄλλοι εἶναι διαφόρου γνώμης, καὶ πράγματι βλέπομεν τὴν σήμερον πλείστους σπουδαίους καὶ πεπαιδευμένους ἀνδρας πειρωμένους μετὰ σπουδαιότητος, ὅπως ἀνασηκώσῃ τὸν κέπλον καὶ λύσῃσι τὰ μεγάλα καὶ ἄλλα φιλοσοφικὰ προβλήματα διὰ τῆς μετὰ τῶν πνευμάτων συγκοινωνίας. Πάντες οὗτοι ὁμολογοῦσιν ὅτι μεταξὺ τῶν χρηματιζομένων πνευματιστῶν ὑπάρχουσι καὶ ἀγύρται, ἀλλ' ἡ πίστις αὐτῶν εἰς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ μένει ἀκράδαντος. Ἐπειδὴ δὲ, καίτοι πολὺ εὐκολώτερον ψεύδονται ἄνθρωποι ἢ ἐμφανίζονται πνεύματα, ὁμῶς εἶνε ἀδύνατον νὰ θεωρήσωμεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας ὡς ἐν γνώσει ψευδομένους καὶ δημοσίᾳ ἐξαπατῶντας, διὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς τοὺς δυσπίστους, εἰ μὴ νὰ μένουμε πιστοὶ εἰς τὴν παλαιὰν ἡμῶν συνήθειαν καὶ νὰ μὴ παραδεχώμεθα ἀπολύτως ὡς ἀληθῆς ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀποδειχθῇ ἡμῖν ὡς τοιοῦτον. Εἰς τὰς πνευματιστικὰς συνεδριάσεις ἀρκεῖ, ὡς γνωστὸν, ἡ παρουσία ἑνὸς κακοβούλου, ὅπως καταστήσῃ ἀδύνατους τὰς ἐκδηλώσεις τῶν πνευμάτων, αἵτινες ὁμῶς, μεθ' ὅλα ταῦτα, κηρύσσονται ὑπὸ τῶν πνευματιστῶν μὲ τὴν ἀξίωσιν ἐπιστημονικῆς νομιμότητος. Ἄλλὰ ποῖος νόμος φυσικὸς ὑπόκειται εἰς τοιοῦτου εἶδους περιορισμούς; ὁ ἠλεκτρισμὸς καὶ ὁ μαγνητισμὸς π. χ. ἐνεργοῦσιν ὑπὸ τὰς δεδομένας συνθήκας, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐπηρεάζωνται ἐκ τῆς πίστεως ἢ ἀπιστίας ἢ ἀμφιβολίας τῶν παρισταμένων.

Οὐδεὶς βεβαίως τὴν σήμερον εἶνε τόσο ἀπλοῦς καὶ περιορισμένος τὸν νοῦν, ὥστε νὰ νομίσῃ ὅτι ἐφθάσαμεν ἤδη εἰς τὸ τέρμα ὄλων τῶν δυνατῶν ἀνακαλύψεων, εἶνε δὲ λίαν πιθανὸν ὅτι τὰ διὰ τοῦ πνευματισμοῦ ὑποκινηθέντα ζητήματα θὰ δώσωσιν ἀφορμὴν πρὸς νέας ἐρεῦνας καὶ ἀνακαλύψεις περὶ τοῦ βίου τῶν νεύρων καὶ τῆς ἀσυνειδήτου ψυχικῆς ἐνεργείας. (Ἀρκεῖ ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρωμεν μόνον τὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἀναγνωρισθέντα ἤδη ὑπνατικὰ πειράματα, ἀποκλειομένης ἐνοσιᾶς τῆς δι' αὐτῶν ἀσκουμένης ἀγυρτείας καὶ ἀπάτης). Ἄλλ' ὁμῶς, ἐφ' ὅσον τὰ πνεύματα τῶν πνευματιστῶν οὐδὲν ἄλλο εἰξεύρουσι νὰ λέγωσιν εἰ μὴ ὅτι εἶναι ἤδη γνωστὸν εἰς τοὺς παρὰ τὴν τράπεζαν καθήμενους, ἐφ' ὅσον εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν περὶ τοῦ ἄλλου κόσμου οὐδὲν ἄλλο ἀπαντῶσιν εἰ μὴ „Τὸ βασίλειον τῶν οὐρανῶν εἶνε μέγα!" καὶ ἄλλας τοιαύτας τετρημμένας φράσεις ἱερῶν καὶ καλογήρων, ἐφ' ὅσον ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν ὡς

νέας ἀληθείας στίχους ἐπιγείων ποιητῶν αὐτολεξεί, ὡς π. χ. τὸ ἑξῆς:

Ὁ οὐρανὸς εἶνε, ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ κρατούμενη
μεγάλῃ ἐπιστολῇ ἐπὶ κυανναυγῶς χάρτου γεγραμμένη . . .

τὸ ὅποιον καὶ ὁ ἀποστέλλων πρὸς δημοσίους καὶ ἡ σύνταξις ἀποδέχονται ὡς πρωτότυπον ποίημα τῶν πνευμάτων, ἐνῶ εἶνε τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ Rückert*), ἐφ' ὅσον, λέγομεν, αἱ ἀποκαλύψεις τῶν πνευμάτων περιορίζονται εἰς τοι-

*) „Der Himmel ist, von Gottes Hand gehalten,
Ein grosser Brief auf azurblauem Grunde etc."

Ο ΔΑΙΜΩΝ.

Δήγημα ὑπὸ **I. I. ΚΡΑΣΣΕΒΣΚΥ.**

(συνέχεια.)

Ὁ Δόκτωρ Σαλικέττης κατένευσεν, ἔμεινε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ταλαντευόμενος καὶ σύννου, ἔκαμε δυσκινῶν τινὰ χειρονομίαν καὶ τέλος ἤρχισε μετὰ σοβαρότητος καὶ ψυχρότητος.

— „Εἰς ὑμᾶς, κυριοὶ μου, δὲν ἔχω ἀνάγκην ν' ἀποκρούω τὴν ἀλήθειαν. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς, πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἶπω παρρησίᾳ, εἶνε ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀπελπιστικὴ . . . Δὲν ἐθεώρησα καλὸν νὰ τὸ ὁμολογήσω εἰς τὴν μητέρα του. Ὁ ἀσθενὴς ἐπέμψθη εἰς Ἰταλίαν πολὺ ἀργά, ἢ νόσος ἦτο ἤδη πάρα πολὺ ἀνεπτυγμένη. Πιθανὸν τὸ μεσημβρινὸν κλίμα νὰ παρατείνῃ ὀλίγον τὴν ζωὴν του . . . ἀλλὰ νὰ τὸν σώσῃ εἶνε ἀδύνατον. Καὶ αὕτη ἡ ἡλικία τοῦ ἀσθενοῦς καθιστᾷ τὴν νόσον ἀνίατον."

Οἱ φίλοι τοῦ Ἀδριανοῦ ἔμειναν ὡς ἀπολιθωθέντες ὑπὸ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν ἐνεποίησεν αὐτοῖς ἢ μετὰ τσοῦτης ψυχραιμίας ἐξενηχθεῖσα αὕτη ἀπόφασις τοῦ ἰατροῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σενούτα ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ αἱ χεῖρές του συνεστράφησαν ὑπὸ ἀπελπισίας.

— „Ἐπὶ πόσον χρόνον περίπου δύνανται νὰ παραταθῇ ἡ κατάστασις αὕτη;" ἠρώτησεν ὁ Μαριάνος.

Ὁ Δόκτωρ Σαλικέττης ἀνέτεινε τὰς ὀφρῦς, συνέσφιγγε τὰ χεῖλη, καὶ ὕψωσε τοὺς ὄμους.

— „Αὐτὸ δὲν δύνανται νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς", ἀπεκρίθη εἰς τὸν κόμητα. „Ἐἶδομεν ἐν Πίζῃ, ἐν τῇ νήσῳ Ἐλβα παραδείγματα φθισικῶν, ὅστινες παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἔζησαν ἐπὶ μακρότατον χρόνον, ἀλλ' ὑπὸ εὐνοικωτέρας περιστάσεως, αἵτινες ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσι."

Χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἄλλην ἐρώτησιν, ὁ ἰατρὸς ἔρριπεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὀρολογίου του, διότι ἐβιάζετο πολὺ, καὶ προσέθηκεν:

— „Αἱ περιστάσεις, ὅφ' ἂς ζῆ ὁ ἡμέτερος ἀσθενὴς, εἶναι χεῖρισταί. Ὁ κύριος οὗτος δὲν φεῖδεται καθόλου τῆς ὑγείας του, οὔτε κἂν σκέπτεται ποσῶς περὶ τῆς ζωῆς του. Φαίνεται μάλιστα ὅτι προκαλεῖ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν πυρετὸν, ὅφ' οὐ καταναλίσκεται . . ."

— „Καὶ ὁ ἀῆρ τῆς Νεαπόλεως δὲν θὰ τῷ εἶνε ὠφέλιμος!" παρετήρησεν ὁ Σενούτας.

— „Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς", εἶνε πολὺ ἐρεθιστικὸς . . . ἐν τούτοις . . ."

Ὁ ἰατρὸς ἀπεχαιρέτισεν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθε, χωρὶς νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν. Ὁ Σενούτας καὶ ὁ Μαριάνος ἴσταντο εἰσέτι ἀκίνητοι καὶ σιωπηλοί, ἐνῶ ὁ κρότος τῆς ἀπομακρυνθείσης ἀμάξης δὲν ἠκούετο πλέον.

αὐτὰ πράγματα, οὐδεὶς δύνανται νὰ μᾶς μεμψῆθῃ ὅτι ἐπιμενομεν ἐν τῇ δυσπιστίᾳ. Ἄς ἐμφανισθῶσιν ἡμῖν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ἐλεύθερα ἰστάμενα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, διαφανῆ καὶ πανταχόθεν περίοπτα, καὶ ὄχι ἐν τῷ σκότει, ὀπισθεν παραπετασμάτων, ἀόρατα νὰ παίζωσιν ἀρμονικῆν. Ἄλλὰ δυστυχῶς οὐδέποτε θὰ συμβῇ τοῦτο! διότι καὶ ἐν τῇ ἐμφανίσει τῶν πνευμάτων ἰσχύει διὰ τοὺς κριτικούς παρατηρητὰς καὶ σήμερον ἐτι τὸ ἀρχαῖον καὶ ἀληθέστατον λόγιον: Ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς ἀστυνομίας οὔτε πνεύματα οὔτε διάβολοι ἐμφανίζονται.

— „Πρέπει ἴσως νὰ γράψωμεν πρὸς τὴν μητέρα του", εἶπε τέλος ὁ γέρον, „ἀλλὰ τίνι τρόπῳ νὰ τῇ ἀναγγεῖλωμεν τοιοῦτο δυστύχημα;"

— „Θὰ ἦτο ἴσως ἐπάναγκες νὰ τὸν ἀπομακρύνωμεν ἐντεῦθεν", ἀπήντησεν ὁ Μαριάνος, „ἀλλὰ τίνι τρόπῳ νὰ τὸ ἐπιχειρήσωμεν χωρὶς νὰ τὸν τρομάξωμεν;"

Ὁ Σενούτας ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ εἶτα ἀπεκρίθη μὲ τὸ ἦθος ἀνθρώπου, συλλαβόντος ἤδη σταθερὰν καὶ ἀκλόνητον ἀπόφασιν:

— „Ἀφήσατε τὴν φροντίδα περὶ πάντων εἰς ἐμέ, κύριε κόμη. Ἡ θεία πρόνοια μὲ ἐπεμφεν εἰς τὸν βοήθητά μου. Σεῖς μόνον νὰ μὲ βοηθήτε."

— „Ἰποτάσσομαι εἰς τὰς διαταγὰς σας", εἶπεν ὁ Μαριάνος, τὸν ἑποῖον ἐγκατέλειπε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἡ συνήθης εἰρωνικὴ διάθεσις.

Ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ἐπαυλὴν καὶ εὗρον τὸν Ἀδριανὸν καθήμενον πρὸ μεγάλου σωροῦ ἀτάκτως ἐρριμμένων χαρτίων. Ὁ ποιητὴς ἰδὼν αὐτοὺς εἰσερχομένους ἠγέροντῃ μὲ πρόσωπον φαιδρὸν ἴνα τοὺς χαιρετίσῃ:

— „Ποῦ ἦσθε;" ἀνεφώνησεν. „Κρίμα ὅτι δὲν ἦσθε εἰς τὸν εἰς τὴν συστάσῃ εἰς τὸν ἀξιολογώτατον τῶν ἰατρῶν, ὅστις ἐνίστε μὲ ἐπισκέπτεται, ἀνευ ἀνάγκης, διότι εἶμαι ἐντελῶς ὑγιής. Ὁ ἰατρὸς οὗτος εἶνε ἐξαιρετὸς ἄνθρωπος, πάντοτε φαιδρὸς καὶ εὐθυμὸς, καὶ ἡ εὐθυμία του αὕτη εἶνε διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τὸ ἀριστον φάρμακον."

— „Τὸν γνωρίζω", εἶπεν ὁ Μαριάνος ψευδόμενος: „συνητήσαμεν αὐτὸν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου σου εἰς τὴν ὁδόν . . . Πῶς σὲ εὗρε μετὰ τὸ ἐπίκουρον ταξίδιον εἰς τὸ Καστελλαμάρε;"

— „Ὡς συνήθως!" ἀπήντησεν ὁ Ἀδριανός.

— „Εἰς ἡμᾶς ὁμῶς εἶπεν ὅτι ἔχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως, διασκεδάσεως καὶ ἐπιμελοῦς περιποιήσεως", προσέθηκεν ὁ Σενούτας. „Σκοπεῖω δέ, ὡς φίλος καὶ παλαιὸς σου διδάσκαλος, νὰ σὲ λάβω ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν μου."

Ὁ Ἀδριανὸς ἠρυθρίασεν.

— „Ἀφήσατέ με ἡσυχον!" ἀνεφώνησε, μετὰ τινος ἀνησυχίας ἀτενίζων τὸν γηραιὸν καθηγῆτήν, „αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ὑγιή, καὶ μόνον ὀλίγον τι ἀδύνατον. Στοιχηματίζω, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παρετήρησε χθὲς τὸ ὀλίγον αἴμα τὸ ὅποιον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός μου κατὰ τὸν βῆχα! Αὐτὸ ὁμῶς δὲν ἔχει οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην σημασίαν. Ὁ Δόκτωρ Σαλικέττης θεωρεῖ τοῦτο ὡς ἐθνικὸν νόσημα."

— „Ἄς ἦναι ὅτι θέλει", εἶπεν ὁ Σενούτας ἀποφασισ-

στικώς, „έγω σοι επιβάλλομαι ως κηδεμών και άπαιτώ ύπακοήν.“

‘Ο Άδριανός έσεισε την κεφαλήν, περιεπτύχθη τόν γέροντα και είπεν:

— „Δεσποτισμόν δέν ύποφέρω. Τό να με προστάξή τις ουδέν άλλο σημαίνει δι’ έμέ ή να προκαλή εις επανάστασιν τό ανεξάρτητον πνεύμά μου.“

‘Επήλθε βραχειά τις σιωπή. ‘Ο Μαρϊάνος και ό καθηγητής ήτένιζον άλλήλους άμυβαίως. . . Εις τόν κόμητα επήλθεν άλλόκοτος τις ιδέα, δικαιολογουμένη δια της περι τοϋ φίλου του φροντίδος: περιήλθεν έν τῷ δωματίῳ ώσει βεβυθισμένος εις σκέψεις και είτα άπεχαιρέτισε τούς φίλους του προσφασίζόμενος ότι είχε να φροντίση περί τίνος ιδίας υποθέσεως. . .

Μία εύτυχής σύμπτωσις παρέσχε τῷ κόμητι κατά παράδοξόν τινά τρόπον δραστηκώτατον μέσον πρὸς διασκέδασιν της άνίας και στενοχωρίας, ήτις δι’ αυτόν είχε καταστή χρονία νόσος. ‘Ηδη εύρισκεν άσυνήθη τινά έπασχόλησιν ήτο δρωϊν πρόσωπον έν τῷ φανταστικῷ δράματι, όπερ έμελλε να λάβη τραγικόν τέλος. Τώρα ήδύνατο επί τινά χρόνον υπό την έντύπωσιν τοϋ δράματος τούτου να φαίνεται εκτάκτως σοβαρός και σπουδαίος και να αποβάλλη πᾶσαν ειρωνικὴν τάσιν και διάθεσιν. ‘Εδραμε λοιπόν μετά σπουδῆς κατ’ ευθείαν εις τό ξενοδοχείον, ένθα κατώκει ή Μις ‘Ρόζα. ‘Ενταῦθα δέν ήναγκάσθη να την ζητήση επί μακρόν, διότι ή Αγγλις εκάθητο επί της λαμπρῆς τεράσσης με την θαυμασίαν θεάν πρὸς την θάλασσαν, σπουδάζουσα μετά καλλιτεχνικοῦ ένδιαφέροντος την πρὸ αυτής εκτυλισσομένην θαυμασίαν εικόνα της φύσεως, και ουδόλως ύποπεύουσα την έπικειμένην αὐτῇ επιδρομήν εκ μέρους τοϋ κόμητος. ‘Αρα είδε τόν Μαρϊάνον ήδέλῃος να έγερθῆ και να φύγη, άλλ’ ό κόμησις επλησίασε πρὸς αὐτήν μετά τόλμης.

„Με βλέπετε, δεσποινίς, έν τινι ψυχικῇ διαθέσει, ήτις, — πρέπει να τό όμολογήσω — άπειλεί σχεδόν να σταματήση έν έμοι την ζωήν, και ή ταραχή μου αὐτή δύναται, ελπίζω, να δικαιολογήση την τόλμην μου“, είπεν ό κόμησις, „Μοι συνέβη μέγα τι δυστύχημα. . .“

‘Η Μις ‘Ρόζα εις τούς λόγους τούτους τοϋ κόμητος έμεινεν όλως ψυχρά και αδιάφορος, διότι δέν ήδύνατο ούτε καν να μαντεύση περί τίνος επρόκειτο και δια ποίαν αίτιαν ώφειλεν αὐτῇ να ήνε ή έμπιστευτικῇ μάρτυς τῶν ψυχικῶν διαθέσεων τοϋ κόμητος. ‘Αλαζονικῇ τις εκπληξίς άπετυποῦτο επί τοϋ ώραιου προσώπου της.

— „Πρὸ μιῆς στιγμῆς παρετήρησα“, εξηκολούθησεν ό κόμησις, „ότι ό φίλος μου Άδριανός πῦει αίμα. Αυτό με έτρόμαξε και έσπευσα άμέσως πρὸς τόν Ιατρόν του. Οὔτος μοι έφανέρωσεν δλην την αλήθειαν, λέγων ότι ό φίλος μου εινε από πολλοῦ ήδη χρόνου καταδικασμένος εις αναπόφευκτον θάνατον.“

‘Η Αγγλις ήτο προφανῶς τεταραγμένη, έγινε κάτωχρος και αι χείρες της συνεσφαιρώθησαν άκουσίως.

— „Ποῖος σᾶς τό είπε;“ ήρώτησε με τρέμουσαν φωνήν.

— „Ο δόκτωρ Σαλικέττης“, εξηκολούθησεν ό κόμησις. „Δύνασθε να φαντασθῆτε ποίαν φοβερὰν έντύπωσιν επροξένησεν εις έμέ και εις τόν καθηγητήν ή είδησις αὐτή. ‘Ο Ιατρός διαβεβαίωσ, ότι ό άσθενής συγκόπτει την ζωήν του δια της εργασίας, από της οποίας ουδέις δύναται να τόν άποσπάσῃ. . .“

— „Γράφατε εις την μητέρα του!“ άνεφώνησεν ή Μις ‘Ρόζα.

— „Και της μητρός πρέπει ώσαύτως να φεισθῶμεν“,

απήντησεν ό Μαρϊάνος, „και όμως πρὸ της άφίξεως αὐτῆς ουδεμίαν δύναμιν έχομεν ούτε έγω ούτε ό καθηγητής, διότι ουδεμίαν επιρροήν δύναμεθα να εξασκήσωμεν επί τοϋ άσθενούς.“

‘Ενταῦθα ό κόμησις έσιώπησε και με βλέμμα εκφραστικώτατον προσητένισε την Αγγλιδα, ήτις ήρυθρίασε.

— „Νομίζω ότι εις μίαν τοιαύτην περίστασιν, ένθα πρόκειται περί της ζωῆς ενός ανθρώπου“, εξηκολούθησεν ό κόμησις, „πάντες οι άλλοι εξωτερικοί λόγοι, καθ’ ους ρυθμίζομεν την καθ’ ήμέραν συμπεριφοράν μας, πρέπει να τίθενται κατά μέρος και να μη λαμβάνονται υπ’ όψιν. . . Μοι επήλθεν ή ιδέα ότι ύμεῖς, εύγενεστάτη δεσποινίς, δύνασθε να εξασκήσητε επ’ αὐτόν μεγάλην και σωτήριον έπίδρασιν. Θά ήρνεϊσθε να κάμετε χρήσιν της Ισχύος ταύτης, την όποιαν έχετε, όπως παρατείνητε εισέτι την ζωήν ενός ανθρώπου.“

Μετά τούς τολημῶς εξενεχθέντας τούτους λόγους ό κόμησις Μαρϊάνος προσητένισε την Αγγλιδα με έταστικόν βλέμμα, επιθυμῶν να διίδη ποίαν έντύπωσιν ένεποίησεν εις αὐτήν. ‘Η Αγγλις εκάθητο σοβαρά και τεθλιμμένη χωρὶς να δείξῃ ότι προσεβλήθη ποσῶς εκ της προϋποθέσεως τοϋ κόμητος.

— „Μοι φαίνεται πολύ παράδοξον αὐτό τό όποϊον λέγετε, κύριε κόμησις“, ήρχισεν ή Αγγλις μετά τινά σκέψιν. „Δέν πιστεύω δά να ήνε καμία άτοπος και άκαιρος άστειότης, με την όποιαν θέλετε να με εμπαιξετε. . .“

— „Ω δεσποινίς!“ άνεφώνησεν ό κόμησις.

— „Ενωῶ ότι άπατάσθε ίσως έν τῇ προϋποθέσει σας.

Δέν άρνούμαι ότι ό κύριος Άδριανός ως ποιητής μοι ήτο συμπαθῆς, έν τούτοις όμως ουδέποτε έχομεν στενοτέρας σχέσεις. ‘Απ’ εναντίας μάλιστα με άπέφευγεν. Οὔτως ώστε πρέπει πολύ να άμφιβάλλω περί οίας δήποτε επιρροῆς εκ μέρους μου. . .“

— „Ουδέποτε θά έτόλμων να Ισχυρισθῶ τοιοῦτό τι“ προσέθηκεν ό κόμησις, „άν εκείνο τό όποϊον ήκουσα εκ τοϋ στόματος αὐτοῦ τοϋ ιδίου Άδριανοῦ δέν μοι έδιιξε πληρεστάτην βεβαιότητα, ότι ουδαμῶς άπατάμαι. Αὐτός ό Άδριανός μοι ώμολόγησεν ότι σᾶς φοβείται και σᾶς άποφεύγει, δια να μη ύποκύψῃ εις την δύναμίν σας. ‘Ο δυστυχῆς εινε τόσον άφωσιωμένος εις τό ποιημά του ώστε φοβείται και άποφεύγει πάντα άνθρωπον, δύναμενον να τόν άποσπάσῃ απ’ αὐτοῦ.“

‘Η Μις ‘Ρόζα έγένετο κατατόρφορος άμα ως ήκουσε την έμπιστευτικὴν ταύτην ανακοίνωσιν, άλλως όμως δέν περιήλθεν εις άμηχανίαν. Μόνον κατέστη υπερμέτρως σοβαρά και σκυθρωπή, και έφαινετο λησμονήσασα εαυτήν. . . ‘Επί μακρόν χρόνον έμεινε σιωπῶσα, ό δέ κόμησις Ιστατο άκίνητος και εις μάτην περιμένων παρ’ αὐτῆς άπάντησιν:

— „Είνε λοιπόν τόσον δεινῇ ή θέσις σου!“ έφέλλιεν επί τέλους. „Τί πρέπει να κάμωμεν όπως παρατεινωμεν τουλάχιστον την ζωήν του, άν όχι να τόν σώσωμεν; Λέγετε. . .“

— „Είμαι βέβαιος“, απήντησεν ό κόμησις, „ότι θά ύπακούῃ προθύμως εις τὰς διαταγὰς σας. Παρακινεῖτε αὐτόν να αφήσῃ κατά μέρος την εργασίαν αὐτήν, ήτις τόν φονεύῃ· αναγκάζετέ τον να διασκεδάξῃ τὰς σκέψεις του.“

‘Η Μις ‘Ρόζα ύψωσε σπασμωδικῶς τούς ώμους, άνέπεσεν επί της έδρας, και έβυθίσθη εις σκέψεις, λησμονήσασα, ως έφαινετο, τόν κόμητα Μαρϊάνον.

— „Αφήσατέ μου όλίγον χρόνον να σκεφθῶ“, είπεν επί τέλους ταπεινῇ τῇ φωνῇ. „Πρέπει πρότερον να σταθμίσω καλῶς εκείνο, τό όποϊον μοι άνεκοινώσατε. ‘Η περίστασις

αὐτή εινε πολύ παράδοξος, οὔτως ώστε ή ταραχή μου εινε ευεξηγητος.“ — ‘Ο κόμησις υπεκλιθῆ εύσεβάστως, άπεμακρόνητο από της Αγγλιδος, ήρχισε να περιπατῆ επί της τεράσσης, παρετήρησε την θάλασσαν, και τέλος επέστρεψε βραδέως πορευόμενος εις την έπαυλιν τοϋ Άδριανοῦ.

7.

Είχον παρέλθῃ δύο εβδομάδες από της συνεντεύξεως τοϋ κόμητος μετά της Αγγλιδος. ‘Ο Άδριανός έφαινετο διατελῶν έν τῇ αὐτῇ καταστάσει, ει και έβασανίζετο υπό συνεχῆς βηχὸς συνοδευόμενον ένίοτε υπό αίμοπτυσίας, ήν προσεπάθει ν’ αποκρύπτῃ εις τούς φίλους του. ‘Ηρχοντο μάλιστα στιγμαί, καθ’ ας ή νεότης έφαινετο υπερισχύουσα και ή νόσος ύποχωρούσα. ‘Ο Σενούτας και ό κόμησις οὐδ’ επί στιγμὴν άπεμακρόνοντο απ’ αὐτοῦ· και αὐτός δέ ό άσθενής Ισθάνετο μεγάλην ευχαρίστησιν και ανακούφισιν έν τῇ μετά τῶν φίλων του συναναστροφῇ. ‘Αλλ’ εις μάτην

1. ΙΩΣΗΦ ΒΕΡΑΝΗΣ, μετά βιογραφίας (έν σελ. 193).

2. ΕΝ ΘΕΡΕΙ (σελ. 196—197). ‘Η εικόνα τοϋ διαπρεπούς καλλιτέχνου T. Thumann μεταγει ήμᾶς εις άλλους χρόνους, καθ’ ους, πανταχοῦ, επί της γῆς, έν ταῖς ψυχᾶς, ήτο διακεχυμένη ή ήρεμία κ’ ή χαρά, καθ’ ους ουδεις ποιητῆς διερχομένου τόν πόνον τῶν τετραυματισμένων συγχρόνων του ψυχῶν διεκέρυττε μετ’ άπελπισίας ότι πανταχοῦ εζήτησε την χαράν άλλ’ ουδαμῶς εύρεν αὐτήν. Μεταγει ήμᾶς εις τόν κόσμον εκείνον, όν άνειροπολοῦμεν έμπεφορημένοι της ‘Οδυσσεΐας, κλειόντες τό βιβλίον και στηρίζοντες επί της χειρὸς τό μέτωπον.

‘Η περικαλλῆς ‘Ελληνίς ποδήρη χιτῶνα φοροῦσα, άναμπεχόνος, εξώμος έν θελκτικωτάτῳ αρχαϊκῷ negligé, δρέπει μῆλα εκ μηλέας. Είνε θέρος, άλλ’ ό πνιγρὸς και άφόρητος της μεσημβρίας καύσων παρήλθεν· τὰ μάρμαρα εινε εισέτι θερμά εκ της υπό τοϋ ήλιου πυρακτώσεως, άλλ’ ή αὔρα ήτις ύποσειει τούς ήρέμα θροοῦντας κλώνας διαχείει ήδέϊαν δρῶσον.

Βεβαίως ή εύμελής αὐτή νεανίς, ή μέλανας και τακτερούς τούς οφθαλμούς έχουσα και αρχετύπως σύμμετρα τὰ χαρακτηριστικά, ής ή μέλαινα κόμη χλιδῶσα καταπίπτει επί τῶν ώμων, ή εὐτόρρους έχουσα τούς βραχιόνιας, και δια της μιᾶς μὲν χειρὸς δρέπουσα ήδη τό μῆλον δια της έτέρας δέ κρατοῦσα τὰ δρεφθέντα και άμα συνεχῶς εμπρὸς άνειλικυμένον τόν ποδήρη χιτῶνα, δέν εινε θεραπεινῆς τις ή δούλη, ουδέ την στιγμὴν ταύτην εκτελεῖ τό πρόσταγμα δεσποίνης τινὸς ναδοῦ και μεμψιμοίρου.

Είνε ίσως βασιλοπούλα τις εκ τῶν όνειρωδῶν εκείνων της πλαστικῆς αρχαιότητος, Ναυσικαά τις ή Αντιγόνη. ‘Ισως εινε ή Λυσίδη, ή θυγάτηρ τοϋ τυράννου της ‘Επιδαύρου Προκλέους, πρὸ τοϋ μετά τοϋ Περιάνδρου γάμου της, όστις απέληξε τραγικῶς και αίματηρῶς δια τοϋ θανάτου της· εκείνη ήτις ζωηρά κορασις περιήρχετο τούς άγρούς της ‘Επιδαύρου, επιχαρίτως οίνοχοοῦσα εις τούς εργαζομένους.

‘Ισως μέλλει να σφιγῆ έν τῇ άγκάλῃ της μετά καλμῶν έρωτος δαφνηφόρον τινά στρατηγόν, όστις κατετρόπωσε τούς βαρβάρους έν τινι γωνίᾳ της ‘Ιονίας και έδωκε τό πολυτιμώτατον επί γῆς πράγμα εις τούς όμοεθνεῖς του: την έλευθερίαν. ‘Ισως μετ’ ου πολῦ, εύτυχῆς και φιλόστοργος μήτηρ μέλλει να γαλουχήσῃ βρέφος εκείνον όστις ήμέραν

προσεπάθει ό καθηγητής να τόν καταπεισῃ, όπως ήσυχάσῃ επί τινά χρόνον και λησμονήσῃ την ποίησιν.

— „Προσφιλέστατέ μοι διδάσκαλε“, έλεγε πρὸς αὐτόν ό Άδριανός, „και εάν έγω αὐτός επεθύμουν να λησμονήσω την ποίησιν, πρὸς ήσυχίαν σου — ουδέποτε θά τό κατώρθωνα, μεθ’ όλας μου τὰς προσπαθείας. ‘Η ποίησις και ή εργασία έγέγοντο ήδη εις έμέ δευτέρα φύσις. Εις μάτην θά προσεπάθουν να την άποτινάξω απ’ έμαυτοῦ! αι ιδέαι έρχονται, με έρεθίζουσι, και ουτε καθ’ ύπνον με άφίνουσιν ήσυχον. ‘Η δημιουργικῇ εργασία κατέστη δι’ έμέ νοσηρά, άν θέλῃς να την ένομάσης οὔτω, άλλ’ άπαραίτητος, αναπόδραστος ανάγκη. ‘Ο έγκέφαλός μου στρέφεται, παρα την θέλησιν μου, πρὸς αὐτήν. ‘Εν τῇ συνδιαλέξει, έν ταῖς ώραις της άναπαύσεως, όσάκις εύρίσκομαι μεταξύ φίλων, όσάκις άσχολοῦμαι κατά τό φαινόμενον περί άλλην τινά άσχολίαν, πανταχοῦ και πάντοτε με καταλαμβάνουσι τὰ φαντάσματα, με βασανίζουσι τὰ μορμολύκεια. . .“

(έπεται συνέχεια.)

τινά άνδρωθεῖς θ’ ανοίξῃ νέους όρίζοντας διανοήσεως εις την άνθρωπότητα, επί αἰῶνας αἰῶνων θαυμαζόμενος.

‘Αλλ’ οιαδήποτε και άν ή ή νεανίς αὐτή, εινε γραφικῇ και εύτυχῇ τοϋ ζωγράφου εμπνευστις, ζωοποιούσα τό παρελθόν, τό μαγικόν έλληνικόν παρελθόν, τό τόσον προσφιλές εις τούς ζωγράφους και τούς ποιητὰς της Γερμανίας.

3. ΒΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ. Κατά ίχνογραφίαν τοϋ O. Herrfurth (έν σελ. 201). ‘Η εικόνα αὐτή παριστᾷ μίαν σκηνήν εκ τοϋ καθημερινοῦ βίου τῶν πλανοδίων εκείνων θαυμαστοπῶν, ταχυδακτυλογργῶν, σχοινοβατῶν, θηριοδαμαστών, όρχηστριῶν, μίμων, γελωτοπῶν, άγυρτῶν και λοιπῶν τοϋ είδους τούτου καλλιτεχνῶν, ότινες έν Εὐρώπῃ μεταβαίνουσιν από πόλεως εις πόλιν κατὰ τὰς έμπορικὰς πανηγύρεις και δίδουσιν έν τοῖς προχείροις αὐτῶν παραπήγμασι τὰς γοητευτικὰς παραστάσεις των εις τὰ μικρὰ παιδία και τούς μωροτέρους εκ τῶν παρακειμένων κωμῶν συρρέοντας εις την πόλιν χωρικούς. ‘Η έν τῇ ήμετέρα εικόνη παριστωμένη σκηνή λαμβάνει χώραν οὔτως είπείν „έν τοῖς παρασηνίσι“, έν τινι αὐτῇ αποτελούμενῃ εκ τῶν έλευσινῶν σκηνομάτων τῶν τεχνιτῶν και εκ τῶν κάρρων, δι’ όν μετακομίζουσι τὰς άποσκευὰς των. Κιβώτια, καλάδια, και λοιπὰ σκευῆ κείνται έν άταξίᾳ έσπαρμένα επί τοϋ γλοεροῦ έδάφους, επί δέ τοϋ σιδηροῦ τρίποδος της προχείρου έστίας βράζει ήσυχῶς τό φαγητόν υπό την επίβλεψιν της νεαρᾶς γυναικὸς, οὔτως είπείν της οίκοδεσποίνης, ενώ τό νεογέννητον βρέφος προσπαθεῖ έν τῷ μεταξύ να θηλάσῃ την καλλιτεχνικὴν μεγαλοφυΐαν με τό γάλα της μητρός του. Παρὰ τούς πόδας της γυναικὸς κείνται εξηλωμένοι επί της γλόης δύο μεγαλήτεροι, ράκενδουτοι και γυμνόποδες άδελφοί, έν μακαρία άνέσει άναπαυόμενοι από τὰ τρελλά των παιγνίδια, ενώ ό μικρότερος άδελφός των, όλόγυμνος και έρπων τετραποδητεῖ, τρέπει εις φυγήν δύο κονίκλους. ‘Ο γέρον, τοϋ όποίου μόνον τούς πόδας βλέπομεν, μη δύναμενος πλέον ένεκα τοϋ γήρατος να εκτελή άθλητικά πειράματα, μεταμορφοῦται ήδη εις έλέφαντα. Θεωροῦμεν περιττὴν την περιγραφὴν τῶν καθ’ έκαστα μερῶν της εικόνας ταύτης, της όποιας ή φυσικότης εινε εκ πρώτης όψεως προφανῆς εις πάντας, όσοι έτυχόν ποτε να ίδωσιν εκ τοϋ πλησίον τούς νομαδικούς τούτους κατοίκους πεπολιτισμένων χωρῶν της Εὐρώπης.

Περί δηλητηρίασεως του αίματος διά γραφικής μελάνης, αναγράφουσι πολλοί γερμανικοί εφημερίδες το εξής περίεργον γεγονός: 'Ο εν τῇ πόδι Demminer κατοικῶν γραφεὺς W. εἶχε θέσει πρὸς στιγμήν τὴν γραφίδα του πλήρη μελάνης ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἡ γραφὶς ὀλισθήσασα κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ δεξιῦ οὐχέλου του γραφεὺς καὶ διατρύπησασα τὴν περισκελίδα ἐπλήρωσεν ἐλαφρῶς τὴν κνήμην του. 'Ο W. οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδωκεν εἰς τὴν ἀσημαντὸν ἀμυγλὴν, μέχρις οὗ τὴν ἐπομένην νύκτα ἀφυπνίσθη μὲ φόβερους πόνους· ἡ κνήμη αὐτοῦ ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ἤτο ἐξωγκωμένη μέχρι τοῦ γόνατος, ὁ δὲ προσκληθεὶς ἰατρὸς διέγνω δηλητηρίασιν τοῦ αἵματος, ἣτις εἶχεν ἤδη προχωρήσει εἰς τοιοῦτο σημεῖον ὥστε ἐκρίθη ἀπολύτως ἀναγκαία ἡ ἀκοπή τῆς κνήμης. Ἡ ἐγχείρησις ἐγένετο ἀμέσως καὶ ὁ δεξιὸς πόδις τοῦ W. ἀπεκόπη μέχρι τοῦ γόνατος.

'Ο μετὰ τὸ γέμμα ὕπνος. Πολλοὶ ἄνθρωποι αἰσθάνονται ἀμέσως μετὰ τὸ γέμμα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπαύσεως καὶ τοῦ ὕπνου. Τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ καμῆτου καὶ ἀπαιτοῦσι βραχείαν ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν. Δέκα πρωτολέπτον ἢ καὶ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἀνάπαυσις ἀρκεῖ ὥστε ἰκανοποιῆσαι τὴν ἀνάγκην ταύτην. Ἐρωτᾶται ἤδη, ἂν ὁ μεσημβρινὸς ὕπνος εἴη ὑγιεινὸς ἢ βλαβερὸς εἰς τὴν υγιείαν. 'Ο γερμανὸς ἰατρὸς Dr. Schlegel ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὡς ἑξῆς: „Ἄν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ὁ μετὰ μεσημβρίαν ὕπνος εἰς ἀνδρῶν πρὸ πάντων ἀδρανεὶς καὶ μὴ ἀρκοῦντως ἐργαζομένους μήτε σωματικῶς μήτε πνευματικῶς δύναται νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀδρανείας καὶ τῆς ἀνθυγιεινῆς διαίτης προερχομένην βλάβην. Εἰς ἀνδρῶν πρὸς ὅσους ἐργάζονται καὶ καταπονοῦσιν ἰσομέτρως καὶ ἀρμονικῶς τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα ἢ τὸ ἔσπερον τοῦτων ἢ βραχεῖα μετὰ μεσημβρίαν ἀνάπαυσις εἶνε ἀφέλιμος. Καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ζῶα βλέπομεν ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητὸν ἐπερχομένην τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπαύσεως, εἶνε δὲ λίαν εὐνόητον ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ σώματος συλλέγονται ὅπως ὑποβοηθῶσιν τὴν λειτουργίαν τῆς πέψεως. Κατὰ ταῦτα ὁ μετὰ τὸ φαγητὸν ὕπνος εἶνε πρὸ πάντων εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ τοῦ στομάχου λίαν ἀφέλιμος. Ἄλλ' ὅστις δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ταύτην τοῦ ὕπνου, εἶνε καλλίτερον ν' ἀπέχῃ αὐτοῦ. Ὅστις δὲ μετὰ βραχείαν τινα ἀνάπαυσιν ἐγειρεται κεκοιμητικῶς καὶ καταπεπνομένος τὰ μέλη, οὗτος ἂς ἀπέχῃ ἐντελῶς τοῦ μετὰ μεσημβρίαν ὕπνου.

Νέον εἶδος ἐπαγγέλματος. Ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι τῆς Ἀμερικῆς ἐμορφώθη ἤδη πρὸ πολλοῦ νέον τι εἶδος ἐπαγγέλματος, τὸ τῶν ἐπιστολογράφων ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν. Τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἐπιστολογράφων ἐν γένει δὲν εἶναι πρωτοφανὲς εἰς μέρη, ἐνθα ὑπάρχουσι καὶ ἀγράμματοι ἄνθρωποι. Ἄλλ' ἐν Ἀμερικῇ οἱ εἰδικοί οὗτοι διὰ τοὺς ἄσπαστάς ἐπιστολογράφους ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πελάτας ἐγγραμμάτους. Εἰς ἄλλα μέρη οἱ γράφοντες δι' ἄλλων τὰς ἐρωτικὰς τῶν ἐπιστολῶν, γνωρίζουσι μὲν τὸν ἔρωτα ἀλλ' ἀγνοοῦσι τὴν γραφὴν. Ἐν Ἀμερικῇ ὅμως οἱ πελάται τῶν ἐπιστολογράφων γνωρίζουσι κάλλιστα τὴν γραφὴν, ἀλλ' ἀδυνατοῦσι νὰ εἰρῶσι λέξεις καὶ φράσεις ἐρωτικὰς, ὅπως ἐκδηλώσουσι τὰ αἰσθηματὰ των. Ἡ ἰδιόζουσα εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς νηφαλιότης καὶ ἔμφυτος πρακτικότης περὶ τὸ σκέπασθαι καὶ ἐνεργεῖν καθιστᾷ αὐτοὺς ἐντελῶς ἀνικάνους ἐν τῷ ἐκφράζεσθαι περὶ πραγμάτων, ἐξερχομένων τοῦ κύκλου τῆς ψυχρῆς λογικῆς καὶ τοῦ πρακτικοῦ βίου. Ἄν αἱ ἐρωτικαὶ αὐταὶ ἐπιστολαὶ ἐν Ἀμερικῇ παρεβάλλοντο πρὸς ἀλλήλας, ἐκ τῆς συγκρίσεως δὲ ἐφαίνετο ὅτι αἱ πλεῖστοι εἶναι ἡμιόμορφοι καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς μηχανῆς κατασκευασμένοι. Ὁ ἄνθρωπος σήμερον τείνει ν' ἀντικατασταθῇ ἐντελῶς διὰ τῆς μηχανῆς. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀλλοιογραφία τῶν ἐραστῶν ἔγινε μηχανικὴ ἐργασία, ἐν Ἀμερικῇ

Δολοφόντα φιλήματα. Περὶ τῆς κακῆς συνήθειας, ἣν ἔχουσι πολλοὶ, πρὸ πάντων γυναῖκες, νὰ φιλοῦσι τὰ μικρὰ παιδιὰ εἰς τὸ στόμα, γράφει Γερμανὸς τις ἰατρὸς τὰ ἑξῆς: „Εἶνε φοικώδης ἡ συνήθεια, τοῦ νὰ φιλήτε τὰ παιδιὰ εἰς τὸ στόμα. Μεταχειρίζομαι ἐξ ἐπίτηδες τὴν λέξιν „φοικώδης“ διότι δεῖω νὰ ἐκφρασθῶ ἐπὶ τὸ μετριώτερον, ἄλλως δὲ ἀνέμαξα τὴν συνήθειάν σας ταύτην „δολοφόνον“. Μάλιστα, κυρία μου, δολοφόνον. Ἐνθυμῶσθε ἴσως ἀκμῆ, ὅτε πρὸ δύο ἑβδομάδων ἤβατε νὰ

ἐπισκεφθῆτε τὴν κυρίαν Σ. . . ἔχουσα τὸν λαίμον περιεκαλυμμένον μὲ τὸ χονδρὸν σας περιλαίμιον; Ὅτε δὲ ὁ μικρὸς παῖς εἰσῆλθε σκιρτῶν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνηγιασθητε αὐτὸν μὲ τὴν ὑπερβολικὴν σας τρυφερότητα καὶ τὸν καταφιλήσατε; Ἐπειτα ἤρχισατε νὰ διηγῆσθε ὅτι ὁ λαίμον σας ἦτο φοβερὰ ἠρετισμένος καὶ φλογισμένος, καὶ ὅτι τὴν προηγουμένην ἔσπεραν ἦσθε προσκεκλημένη εἰς μίαν ἔσπεριδα ἀλλ' ἐνεκα τοῦ λαίμου σας ἠναγκασθητε νὰ ἀποποιηθῆτε τὴν πρόσκλησιν; Δὲν εἶχετε βεβαίως τὴν πρόθεσιν νὰ βλάψητε τὸ παιδίον καὶ ὅμως τὸ ἐφρονέσατε διὰ τῶν φιλημάτων σας, ὡς ἐὰν τῷ εἶχετε δώσει στρυγγίνην ἢ ἄλλο τι δηλητηρίον. Ἡ τρυφερότης σας τὸ ἐθανάτωσε. Δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν σας τὸ δυστυχὲς παιδίον προσεβλήθη ὑπὸ διηφθιρίτιδος καὶ σήμερον μικρὸς τις ἀνοστοστάτος τύμβος ἐν τῷ κοιμητηρίῳ εἶνε ἡ μόνη ἀνάμνησις τῆς ἐπισκέψεώς σας. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόψιν ἔχει ἐναντίον σας, ἀλλ' ἀποδίδει τὴν ἀπώλειαν τοῦ τέκνου τῆς εἰς τὰς κρυφίας βουλὰς τῆς θείας προνοίας. Ὁ ἰατρὸς βεβαίως δὲν εἶνε τόσο σκληρὸς ἢ ἀνόητος, ὡς ἐξαγγεῖ τὴν δυστυχῆ μητέρα ἐκ τῆς παρηγόρου ταύτης ἀπάτης. Ἐνταῦθα ὅμως δὲ ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον ἡ φρικώδης ὄνησις σας, εὐγενεστάτη κυρία, πταίει εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἀδίου παιδίου.

Δυσκόλως δύναται τις νὰ ὀρίσῃ, πόσαι ἀκριβοὶς ἐκ τῶν ἀπειρῶν περιπτώσεων τῆς διηφθιρίτιδος ὀφείλουσι εἰς τὴν κακίαν αὐτὴν συνήθειαν καὶ τὴν ὄνησιαν τῶν γυναικῶν. Βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι οἱ ἠλικιωμένοι ἔχουσι πολλάκις τὴν διηφθιρίτιδα εἰς τόσο μικρὸν βαθμὸν, ὥστε θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς ἀπλούστατον κρυολόγημα· καὶ ἐπειδὴ τὸ κρυολόγημα δὲν εἶνε κολητικὴ νόσος, οὐδὲως φροντίζουσι νὰ προφυλάσσωσι τὰ μικρὰ παιδιὰ ἀπὸ τῆς διηφθιρίτιδος αὐτῶν πνοῆς. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διηφθιρίτις εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις γεννᾶται δι' ἐμμέσου μεταδόσεως τῶν νοσογόνων σπερμάτων, καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν ἄλλο μέσον πρὸς μετάδοσιν τῆς νόσου ὑπάρχει καταλληλότερον τοῦ φιλήματος, ἐπειδὴ τέλος ἡ συνήθεια αὐτὴ τοῦ φιλήματος εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις ἐγενετο πάγκοινος, διὰ ταῦτα δὲν εἶνε διόλου παράδοξον ὅτι ἡ νόσος αὕτη γίνεται τόσο εὐκόλως ἐπιδημική, εἰ καὶ ἐνταῦθα οὐδαμῶς θέλομεν νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι πᾶσαι αἱ περιπτώσεις τῆς διηφθιρίτιδος προέρχονται ἐκ φιλημάτων. Τοῦτο ὅμως ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἐξαίρετον ἐνταῦθα ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη τρυφερότης τῶν γυναικῶν πρὸς τὰ παιδιὰ, ἡ ἐκδηλουμένη διὰ φιλημάτων, εἶνε πολὺ καλλίτερον νὰ λείπῃ!

Ἐξωτὸν τῆς Κολωνίας ὡς ποτὸν. Εἰς τὰς Ἰνδίας εἰσάγονται μεγάλα ποσότητες ὕδατος τῆς Κολωνίας (Eau de Cologne), τὸ ὅποιον χρησιμεύει εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὡς ἐκλεκτότατον ποτὸν. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ τῶν ἀνωτάτων τάσεων καὶ πολλοὶ Μουσουλμανοὶ πίνουν μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως τὸ μυρωδικὸν τοῦτο, τὸ ὅποιον δὲν ἀπαγορεύεται ὡς ποτὸν ὑπὸ τῆς θρησκείας τῶν Ἰνδῶν, καίπερ ἔχον μεθυστικὴν δύναμιν.

Τὸ μετρικὸν δεκαδικὸν σύστημα. Κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος (1890) συμπληροῦνται ἐκατὸν ἔτη, ἀφ' ὅτου ἐφημερίσθη εἰς τὰ μέτρα καὶ τὰ σταθμὰ τὸ δεκαδικὸν σύστημα. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τούτου εἰς τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ, καίπερ βραδείως διαδοθεῖσα, ἐγένετο ὅμως ἤδη παραδεκτὴ ὑπὸ τῶν πλείστων πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύει ἤδη ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἀποικίαις ἀμφοτέρων τούτων τῶν χωρῶν, ἐν Βελγίῳ, ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς, ἐν Πορτογαλίᾳ, Ἰταλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἑλλάδι, Ρουμανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Νορβηγίᾳ, Σουηδίᾳ, ἐν Μεξικῷ, Νέᾳ Γρανάδα, Ἐκουαδόρ, Περού, Βολιβία, Βραζιλίᾳ, Οὐραγουάη, Ἀργεντίνῃ, Χιλῇ, Βενεζουέλα, Χαίτη καὶ Κόγγῳ. Καίτοι μήπω ἐπίσημως εἰσαχθὲν διαδίδεται ὁσημέραι ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Ἰνδίαις, ἐν Καναδοῖς καὶ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ τριακοσιετηρὴς τοῦ μικροσκοπίου. Τὸ μικροσκόπιον ἐφευρέθη ἐν ἔτει 1590 ὑπὸ τῶν Hans καὶ Zacharias Janssen ἐν τῇ πόλει Middelburg, ὥστε κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος εορτάζει τὸν τριακοσιετηρὶδα του.

Τὰ ὡὰ τῶν ὀρνίθων. Τὸ βάρος ὡοῦ ὀρνίθου εἶνε κατὰ μέσον ὄρον 53 γραμμάρια· ἐκ τοῦ ὀλοῦ τούτου βίρους 6 γραμμάρια ἀναλογῶσιν εἰς τὸ κέλυφος, 31 γραμμ. εἰς τὸ λευκὸν μέρος τοῦ ὡοῦ καὶ 16 γρ. εἰς τὸ κίτρινον αὐτοῦ μέρος ἢ τοὺς κρόκον. Ὁ κρόκος εἶνε ἡ λέκιθος τοῦ ὡοῦ συνίσταται ἐκ 16 τοῖς ἑκατῶν λευκῆς οὐσίας (albumen), 32 τοῖς ἐκ. λίπους, μικρᾶς ποσότητος ἐκπιεστῶν οὐσιῶν, 1 τοῖς ἐκ. ἀλάτων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἡμισὺ τοῦ κρόκου ἀποτελεῖται ἐξ ὕδατος. Τὸ λευκὸν μέρος τοῦ ὡοῦ περιέχει 86 τοῖς ἑκατῶν ὕδωρ, 10 τοῖς ἐκ. λευκὴν οὐσίαν, ἐλαχίστην δὲ ποσότητα λίπους, ἀλάτων καὶ ἐκπιεστῶν ὠλῶν. Ἡ σύγκρισις τῶν ὀρνιθῶν τούτων καθιστᾷ προφανῆ τὴν σημαντικωτάτην διαφορὰν τῆς θρεπτικῆς ὀξείας μεταξὺ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ κίτρινου μέρους τοῦ ὡοῦ. Ἡ θρεπτικὴ ἀξία ἐνὸς ὡοῦ μέσου βάρους (ἢ τοῦ 53 γραμμαρίων) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν θρεπτικὴν ἀξίαν 40 γραμμαρίων κρέατος. Τὸ εἰδικὸν βάρος τοῦ νεοῦ ὡοῦ εἶνε κατὰ μέσον ὄρον 1,08, οὕτως ὥστε τὰ νεοὰ ὡὰ τιθέμενα εἰς ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος βυθίζονται ἀμέσως εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου, ἐνθὲ τὰ ὀλιγώτερον πρόσφατα, ἀναλόγως τῇ παλαιότητι των, δύονται εἰς μικρότερον βάθος, τὰ δὲ ἔωλα ἐπιπλάζουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος. Ὁ λόγος του φαινομένου τούτου εἶνε ὅτι, ὅσα παλαιότερα εἶναι τὰ ὡὰ τοσοῦτον ἐλαφρότερα γίνονται ἐνεκα τῆς ἐξατμώσεως τοῦ ἐν τῷ ὡῷ περιεχομένου ὕδατος διὰ μέσου τῶν πόρων τοῦ κελύφους. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀναπτύσσονται καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ὡοῦ, καὶ διὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα διὰ τῆς ἐνεργείας ἔξωθεν εἰσδύοντων εἰς τὸ ὡὸν σχετικωτικῶν, σπηδεδόνες καὶ ἀποσυνθῆσεις, καὶ τοιουτοτρόπως σχηματίζονται ποσότητες ὕδροθειοῦ, αἵτινες καταλαμβάνουσι τὴν θέσιν τοῦ ἐξατμισθέντος μέρους τοῦ ὕδατος. Δυνάμεθα λοιπὸν καὶ σεῖοντες τὸ ὡὸν νὰ δοκιμάσωμεν τὴν νεοπότητα ἢ παλαιότητα αὐτοῦ. Ὅταν τὰ ὡὰ εἶναι πρόσφατα, τὸ περιεχόμενον αὐτῶν πληροῖ ἐντελῶς ὀλιγκληρον τὸν χῶρον τοῦ κελύφους καὶ ἐπομένως σεῖομενον μένει ἀκίνητον, ἐνθὲ ἂν ἔναντίας τὸ περιεχόμενον τῶν ἔωλων ὡῶν σειομένων κινεῖται. Τὴν δευτέραν ὁμῶς ταύτην δοκιμὴν διὰ τῆς σεῖσεως δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν εἰς ὡὰ, τὰ ὅποια σκοπεύομεν νὰ διατηρήσωμεν ἐπὶ μακρὸν, διότι ταῦτα ἀπαξ σεισθέντα φθίρονται εὐκόλως. Ὅταν θέλωμεν νὰ διατηρῶμεν τὰ ὡὰ ἐπὶ μακρὸν χρόνον νεοὰ καὶ ἀδιάφθορα, πρέπει νὰ βυθίζομεν αὐτὰ εἰς ὕδρον τι φράσσον ἐντελῶς τοὺς πόρους τοῦ κελύφους, π. χ. νὰ χρίωμεν αὐτὰ δι' ἐλαίου ἢ διαλελυμένου κόμμεως ἢ τετηγμένου κηροῦ, ἢ τέλος νὰ θέτωμεν αὐτὰ εἰς ἀσβεστόν ὕδωρ (ἀσβεστόνερον), καὶ νὰ φυλάσωμεν αὐτὰ κατῶν εἰς ὄροσποιος τόπου. Τὰ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω διαφόρους τρόπους διατηρούμενα ὡὰ ἔχουσι καὶ λίαν διάφορον ἐκάστοτε γέυσιν. Ἰδίᾳ στεροῦνται τοῦ ἰδιόζοντος ἐκείνου ἀρώματος, ὅπερ χαρακτηρίζει τὰ πρόσφατα ὡὰ. Ἐκτὸς τούτου τὰ κελύφη τῶν ἐν ἀσβεστῷ ὕδατι τεθέντων ὡῶν ἔχουσι πολλὰς ἀνωμαλίας καὶ τραχύτητας, στεροῦνται δὲ καὶ τῆς φυσικῆς αὐτῶν στιλπνότητος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ εὐπεπτον ἢ δύσπεπτον τῶν ὠλῶν, ἐπικρατεῖ παρά τοις πλείστοις ἡ γνώμη, ὅτι τὰ ὠμά ἢ τὰ μαλακὰ (μελῆα) ὡὰ εἶναι εὐπεπτότερα τῶν σκληρῶν. Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Τὰ σχετικά τουλάχιστον πειράματα οὐδὲν ἀσφαλὲς ἀποτέλεσμα ἔσχον μέχρι τοῦδε. Ἀπεδείχθη δὲ μάλιστα τὸναντεῖον, ὅτι ὁ κρόκος τῶν ὠλῶν ἐν στερεῷ καταστάσει εἶνε εὐπεπτότερος τοῦ μαλακοῦ. Μόνον δὲ τὸ ἔξῃς εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι εἰς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ νοσημάτων τοῦ στομάχου τὰ σκληρὰ ὡὰ εἶναι ἐπ' ἴσης δύσπεπτα ὅπως καὶ μεγάλα τεμάχια κρέατος, ἐνθὲ τὰ μαλακὰ ὡὰ διαλύονται εὐκόλοτερον ὑπὸ τῶν χυμῶν τοῦ ἀσθενοῦς στομάχου. Μία περιεργὸς ἰδιότης τῶν ὠλῶν εἶνε ἡ ἔξῃς, ὅτι προκαλοῦσιν ἐν ἡμῖν τὸ αἰσθημα τοῦ κορεσμοῦ ταχύτερον παρὰ ἢ ἐκ κρέατος ἢ γαλακτος τροφῆ ἴσης θρεπτικῆς ἀξίας. Τὴν αὕτην σχεδὸν θρεπτικὴν δύναμιν τῶν

ὠλῶν τῶν ὀρνίθων ἔχουσι καὶ τὰ ὡὰ τῶν ἰχθύων. Ταῦτα περιέχουσι 14 τοῖς ἑκατῶν λευκὴν οὐσίαν (albumen), 6 τοῖς ἐκ. λίπος, καὶ 1 τοῖς ἑκατ. ἄλας. Ὁ φωσφόρος (τὸ χαβίρι) περιέχει 42 τοῖς ἐκ. ὕδωρ, 32 τοῖς ἐκ. λευκὴν οὐσίαν, 16 τοῖς ἐκ. λίπος, 8 τοῖς ἑκατ. ἄλατα, ἐξ ὧν τὰ 2/3 μαγειρικὸν ἄλας. Τὸ χαβίρι εἶνε λοιπὸν ἐκτάκτως θρεπτικὸν καὶ εὐπεπτότατον ἔδεσμα, ἀξίον πάσης συστάσεως οὐ μόνον εἰς τοὺς υγιεῖς ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς νοσοῦντας τὸν στομάχον καὶ εἰς τοὺς ἀναλαμβάνοντας ἐκ βαρείας καὶ χαλεπῆς νόσου.

Ὀπιομανία παρὰ τοῖς πιθήκοις καὶ ταῖς γαλαῖς. Ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Παρισίοις ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ τοῦ Δρ. James πολλοὶ παράδοξοι περιπτώσεις ὀπιομανίας πιθήκων καὶ γαλαῶν. Τὰ ζῶα ταῦτα, ἀνήκοντα εἰς ἀνθρώπους ὄντινες εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ καπνίζωσιν ὄπιον, συνείδισαν τόσον καλὰ εἰς τὸν καπνὸν τοῦ ναρκωτικοῦ τούτου δηλητηρίου, ὥστε ὁσάνκις ἔβλεπον τοὺς κυρίους αὐτῶν ἀνάπτοντας τὰς καπνοσύριγγας των περιεκύκλουν αὐτοὺς καὶ περιέμενον μετ' ἄρας ἀνυπομονησίας νὰ λάβωσι τὰ ἀπορριφθέντα ὑπόλοιπα τοῦ ὄπιο. Ἄμα ὡς οἱ κύριοι κατέθετον τὰς καπνοσύριγγας των, ὄρμων οἱ πιθήκοι καὶ αἱ γαλαῖ ἐπὶ τῶν λευφῶν τῶν ὄπιο καὶ καταβρόχχιζον αὐτὰ μετ' ἀπληστίας. Διὰ τῆς μακρᾶς ἔξεως κατέστησαν ὀπιομανῆ, οὕτως ὥστε ὁσάνκις ἐπὶ τινα χρόνον ἔστεροῦντο τῆς συνήθους ἀπολαύσεως τοῦ ὄπιο περιήρχοντο εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν εἰς ἣν καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ πάσχοντες ὑπὸ μορφομανίας.

Διάφοροι βαθμοὶ ταχύτητος. Περὶ τῶν ἐν τῇ φύσει παρουσιαζομένων διαφόρων βαθμῶν ταχύτητος παρέχει ἡμῖν καθαρὰν ἰδέαν ἡ ἔξῃς ἀντιπαράδοξις: Ἡ μεγίστη ταχύτης, μετ' ἣς κινεῖται ἐν ἐνὶ δευτερολέπτῳ ὁ κοχλίας εἶναι 0,0015 τοῦ μέτρου, ὁ ἄνθρωπος βάδην πορευόμενος 1,25, ὁ χιονοδρομὸς 2,95, ὁ ταχύτατος ποταμὸς 4, τὸ ἀερόπτερον ἐν νημερίᾳ 6,4, ὁ ταχυδρομὸς 7,1, ἡ μύια 7,6, τὸ ταχύτατον ἀτμόπλοιο 8,5, τὸ δίτροχον ποδήλατον 9,7, ἡ θαλασσία αἶρα 10, τὸ τορπιλλοφόρον 11,5, ὁ παγοδρομὸς 11,6, ὁ ταχύτατος ἵππος 12,6, ὁ χείμαρρος 14,3, ἡ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία 16,7, τὰ ἀεράνεα κλύματα 21,8, ἡ γραμματοφόρος περιστέρα 27, ἡ σφοδρατὴ καταγίς 45, ἡ χελιδὼν 67, ὁ ἰσχυρότατος τύφος 116, ὁ ἦχος ἐν τῷ ἀέρι 337, ἕκαστον σημεῖον τοῦ ἰσημερινοῦ τῆς γῆς 463, σφαῖρα τηλεβόλου 500, κύμα πλημμυρίδος ἐν τῷ μεγίστῳ ὕψει 800 μέτρα, ἡ σελήνη 1 χιλιόμετρον, ὁ ἥλιος 7,6 χιλίωμ. ὁ σειρὸς 15,4, ἡ γῆ 29,5, διὰ τῆς ἀστῆρ κατὰ μέσον ὄρον 40, ὁ κομήτης τοῦ Halley πλησίον τοῦ ἡλίου 393, τηλεγραφικὸν βεῖμα 11,690, ἡλεκτρικὸν βεῖμα κατὰ μέσον ὄρον 36,000, τὸ φῶς 300,000 χιλιόμετρα.

Πῶς λατρεύεται τὸ συνάχι; Νέον τι μέσον πρὸς θεραπείαν καὶ τοῦ ζῆτατου κατάρρον συνιστᾷ ὁ Δρ. Dabson, συνιστάμενον εἰς εἰσπνοὰς καμφορᾶς, αἵτινες πρέπει νὰ γίνονται ὡς ἑξῆς: δέτομεν ὀλίγην κόνιν καμφορᾶς, ὅσην χωρεῖ ἐν κοχλιάριον τοῦ καφέ, εἰς μέγα τι καὶ βαθὺ ἀγγεῖον, τὸ ὅποιον γεμίζομεν μέχρι τοῦ μέσου μὲ ζῶον ὕδωρ· εἶτα προσαρμύζομεν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ἀγγείου τριγωνικὴν τι χάρτινον κωνίον, τοῦ ὀποῦτον τὴν κορυφὴν ἀποκόπτομεν τοσοῦτο μόνον, ὥστε νὰ χωρῆ εἰς τὴν ὀπὴν ἐλόκληρος ἡ βίς. Τοιουτοτρόπως εἰσπνεόμεν διὰ τῆς βίνας τοὺς θερμοὺς ἀτμοὺς τοῦ ὕδατος καὶ τῆς καμφορᾶς ἐπὶ 10 ἕως 15 πρωτόλεπτα τῆς ὥρας, καὶ ἐπαναλαμβάνομεν τοῦτο μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας. Ὁ ἐν λόγῳ ἰατρὸς ἰσχυρίζεται ὅτι μετὰ τὴν τρίτην τὸ πολὺ ἐπαναλήψην τῆς μεθόδου ταύτης ἀφανίζεται καὶ ἡ μάλλον δυσίατος καταρροή, εἰς τὰς πλείστας δὲ περιπτώσεις οὐδὲ τῆς ἐπαναλήψεως εἶνε ἀνάγκη.

BIBLIΟΘΗΚΗ.

- ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ἐξεδόθησαν τα φυλλάδια 12 καὶ 13. Ἐκδόται Μπαρτ καὶ Χριστ ἐν Ἀθήναις.
- ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ἐξεδόθη τὸ τομίδιον τοῦ Ἰουλίου ἐμπ. Ἡ γεωργικὴ διὰ πάντα ἄνθρωπον. Ἀθήναις.
- Ἰμνῶν ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τῆς ἀρχιερωσύνης τῆς Α. Θ. Π. κυρ. κυρ. Σωφρονίου Παππα καὶ Πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπὸ Σακελάτου Α. Μαγκανᾶ. Ἐν Χίῳ.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΒΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Ο περιφημότερος σχοινοβάτης του κόσμου, ο J. F. Blondin, δστις ως γνωστόν διέβη επί άπλου σχοινίου εις φοβερώτατον ύψος τόν καταρράκτην του Νιαγάρα, έδημοσίευσε πρό τινων μηνών έν τῷ Lippincotte Magazine τινά τών άπομνημονευμάτων του εκ του βιφοκινδύνου αυτού σταδίου, έξ ών άποσπώμεν ένταύθα τά εξής:

Είναί τώρα εξήκοντα έτη, άφ' ότου ήρχισα να σχοινοβατῶ και να εκτελώ διάφορα άλλα σχετικά τολμημάτα. Ημεξ οι ειδικοι σχοινοβάται αναγνωρίζομεν τρία μόνον είδη σχοινοβατικής, έξ ών τό δυσκολώτατον είναι ή άρχησις „επί ύψηλου σχοινίου“ έντεταμένου εις τοσούτω μείζονα ύψη υπεράνω του έδάφους, πλησίον τών νεφελών, όσω τολμηρότερος είναι ό έπ' αυτόυ άρχούμενος τεχνίτης' δεύτερον και ευκολώτερον είναι τό τής άρχήσεως επί „χαμηλού σχοινίου“, έντεταμένου εις ύψος επτά έως όκτώ ποδών υπεράνω του έδάφους' τό ευκολώτατον και τήν σήμερον άχρηστον είδος τής σχοινοβατίας είναι τό „επί πλαγίου σχοινίου“. Τήν άρχησιν επί μεταλλίνου σχοινίου (χονδρού σύρματος) δέν αναγνωρίζομεν ως κλάδον τής ήμετέρας τέχνης, καθότι είναι εκτάκτως εύκολος και άπαιτεί όλιγίστην άσκησιν και ικανότητά. Είς τούξ μη ειδότας φαίνεται ίσως παράδοξον και άπίστευτον, ουχ ήττον όμως είναι άληθές ότι ή επί σύρματος σχοινοβατία είναι τοσούτω εύκολώτερα τής επί συνήθους κανονίβιου σχοινίου, ώστε ό έχων μικράς προκαταρκτικάς γνώσεις, μετρίαν έπιμονήν και όλιγη φυσικήν επιδειξιότητα δύναται έντός τριών ή τό πολυ τεσσάρων έβδομάδων να άπακτήση άρκετήν ικανότητά έν τῷ σχοινοβατείν επί σύρματος σχοινίου.

Οι σχοινοβάται δέν γίνονται τοιοῦτοι διά τής άσκήσεως, αλλά γεννῶνται, όπως οι ποιηταί. Εγώ αυτός, έν ηλικία μόλις τεσσάρων ετών, ήρχισα ήδη να περιπατῶ επί του σχοινίου, κατά δε τό δγδσον έτος τής ηλικίας μου έδωκα έν Τουρίνω επί παρουσία του βασιλέως έκτακτον σχοινοβατικην παράστασιν επί ύψηλου σχοινίου. Σχεδόν άνευ εξαίρεσεως οι μαθηταί του ίπποδρομίου (Cirkus) εκτός τών άλλων άσκήσεων λαμβάνουσι και μαθήματα σχοινοβατικής, όλιγοστοι όμως προάγονται πέραν τών προκαταρκτικῶν γνώσεων τής τέχνης ταύτης, διότι στεροῦνται φυσικής προ τοῦτο εύφυλίας. Η συνήθης διδακτική μέθοδος συνίσταται εις άσκήσεις έν τῷ βαδίζειν επί στενής σανίδος, ήτις γίνεται όσημέραι στενωτέρα, μάχρσι ου τό εύρος αυτής εξισωθή προς τό του συνήθους σχοινίου. Τά εργαλεία, άτινα μεταχειρίζονται οι σχοινοβάται πρώτης τάξεως, φαίνονται εις τά όμματα τών αδων τής τέχνης ταύτης άπλοῦστατα, και όμως ή κατασκευή αυτών άπαιτεί τόν ύπατον βαθμόν τής προσοχής και έπιμελείας. Τό σχοινιον, όπερ εγώ μεταχειρίζομαι, είναι κατασκευασμένον εσωτερικῶς μεν έξ ελαστικοῦ και ευκάμπτου χαλυβδίνου σύρματος, περικαλύπτεται δε εξωτερικῶς υπό τής άριστης καννάβειας, έχει διάμετρον 1 3/4 δακτύλων, μήκος πολλῶν εκατοντάδων πήχεων, και αξίαν 500 δολαρίων. Η τήν ισορροπίαν του σώματος μου υποβοηθοῦσα κάμαξ είναι εκ ξύλου μελέας, έχει μήκος 26 ποδών και βάρος 50 περίπου λιτρῶν. Η ένδυμασία μου είναι πολυτιμωτάτη και έσον οίον τε έλαφροτάτη. Τά υποδήματά μου είναι συνήθη πέδιλα εκ λεπτοῦ δέρματος και με μαλακά πέλματα.

Πολλάκις με ήρώτησαν, τί αισθάνομαι, όταν σχοινοβατῶ επί μεγάλου ύψους. Έν ή περιπτώσει έννοῦσιν οι οῦτω έρωτώντες, άν αισθάνομαι φόβον τινά ή νευρικήν άνησυχίαν, σποκρίνομαι ότι ουδέποτε κατελήφθην υπό τοιούτου συναισθηματος. Έχω συνήθως έστραμμένα τά βλέμματα μου εις ύψος 18 έως 20 ποδών υπεράνω του σχοινίου, έφ' ου βαδίζω, και συρίζω ή τραγουδῶ ταπεινοφώνως ήσμά τι οίον δήποτε, κατά τήν εκάστοτε διάθεσιν μου. Πάντοτε βαδίζω κατά τόν ρυθμόν τής υποκάτω παινιούσης μουσικής, διότι εδρον ότι τοιουτοτρόπως ή διατήρησις τής ισορροπίας του σώματός μου μεγάλης διευκολύνεται.

Άσκήσεις δέν κάμνω πλέον από πολλοῦ, άλλ' εκτελώ άνευ τής ελαχίστης προπαρασκευής και τά δυσκολώτατα τεχνήματά μου, ως λ χ πηδήμα υπεράνω καθέκλας επί του σχοινίου, καθ' ό άναστροφείας εις τόν άέρα και σταματῶ δρόμος επί του σχοινίου πέραν τής καθέκλας. Δύναμαι επί έτη δλόκληρα να μη θέσω καθόλου τόν ποδά επί του σχοινίου και πάλιν να εκτελέσω όλα μου τά σχοινοβατικά πειράματα μετά τής αυτής εύκολίας, ως άν ήσκούμην καθ' εκάστην ήμέραν. Ως άπόδειξις, ότι ουδέμιαν άνάγκην έχω πλέον τής άσκήσεως, δύναμαι να αναφέρω τήν διά του διτροχου ποδηλάτου πορείαν μου επί του σχοινίου. Πρό τινων ετών δηλαδή, ότε τό ποδηλάτον ήτο εισέτι νέον, μοι επήλθεν ή ιδέα να μεταχειρισθῶ τό εργαλείον τοῦτο δια τας παραστάσεις μου. Παρηγήελα λοιπόν έν τινι έργοστασίω ποδηλάτων να μοι κατασκευάσωσι διτροχον με αυλακα περι τας τροχιάς, όπως οι τροχοι έναρμόζονται εις τό σχοινιον, κατά τάλλα δε εκ τών συνήθων. Περιέμενον να τό λάβω ήμέρας τινάς πρό τής παραστάσεως, ίνα προεξασκηθῶ, αλλά τό έλαβον μόλις τήν τελευταίαν ήμέραν, ότε ήμην έτοιμος να παραστήσω. Ότε τό έλαβον, έχάρην εξ μικρόν κενδριν, τό όποσον λαμβάνει νέον τι άθυρμα' άμέσως επέβην επί του διτροχου και προήλασα επί του σχοινίου ένώπιον μεγάλου πλήθους θεατῶν, οίτινες εκ τής μεγάλης μου επιτυχίας συνεπέραναν βεβαίως ότι είχαν άσκηθῆ επί μήνας δλοκλήρου.

Είπον ήδη ότι ουδέποτε φοβάνθην φόβον ή άνησυχίαν, οι άνθρωποι όμως, όσους έβάστασα επί τών ώμων μου σχοινοβατῶν, πρέπει να παραδεχθῶ ότι φοβάνοντο σφοδρῶς πάλλουσαν τήν καρδίαν των υπό του φόβου. Και όμως ουδέποτε έχουσι ουδέ τήν ελαχίστην αίτιαν να φοβῶνται. Τό μόνον έργον των είναι να κάθονται έντελής ήσυχoi επί τών ώμων μου, να προσέχωσι μήπως μοῦ σφίξωσι δυνατά τόν λαιμόν, και να αφίνωσι τά λοιπά εις με. Όσάκις μεταβιβάζω τινά κατά πρώτην φοράν εις τό άντίπεραν μέρος, κρατῶν αυτόν επί τών ώμων μου και βαδίζον επί του σχοινίου, συνδιαλέγομαι συνήθως μετ' αυτού περί τών μάλλον αδιαφορών πραγμάτων όπως διασκεδάσω τόν φόβον του' τό μόνον δε, όπερ συνιστά θερμῶς εις αυτόν εὐδῶς έξ άρχῆς, είναι να μη κυττάξῃ ποτέ προς τά κάτω, όταν ευρίσκεται μετ'ωρος μεταξύ ουρανού και γῆς. Ουδένα όμως ευδρον έντελής άτάραχον, διότι πάντοτε ήκουσα στεναγμούς άνακουφίσεως μετά τήν περαιοσιν. Πολλοι δε μάλιστα ανεφώνουν: „Ουδέποτε πλέον!“

Περί τής πορείας αυτού υπεράνω του καταρράκτου του Νιαγάρα λέγει ό Βλονδίνος τό εξής: „Ευρισκόμην περί τούξ 150 ποδάς υπεράνω του καταρράκτου, ωφελιον δε να διανύσω 1200 ποδών δρόμον επί του σχοινίου όπως φθάσω εις τήν άντίπεραν όχθην. Κατά τήν πρώτην μου παράστασιν ή κίνησις ήτο μεγίστη. Όλοι οι αιδηρόδρομοι εξέπεμπον ιδιαιτέρας εκτάκτως άμαξοστοχίας. Έπί εκάτερας τών όχθῶν του Νιαγάρα ήτο ίδρυμένη εις μήκος ήμισσεως άγγλικού μιλίου σκηνη διά τούς άπειροσηθηδέθ θεατάς. Εξηκολούθησα τας παραστάσεις μου μέχρι του 1860, ότε διά τελευταίαν φοράν ένώπιον του πρόγχεπος τής Ουαλίας διέβην υπεράνω του καταρράκτου του Νιαγάρα πατών επί του σχοινίου με ξυλίνους ποδάς, προσδεδεμένους επί τών ποδών μου. Έκτός τούτου εβάδισα επί του σχοινίου εκείνου ένκαυκαλυμμένους με λινοῦν σάκκον, έσυρα μικρόν τι κάρρον μονότροχον, έκαμα πηδήματα με άναστροφάς εις τόν άέρα, έμαγειρεύεσα, και τέλος μεταφερα ένα άνθρωπον καθήμενον επί τής ραχίσεως μου.

Άλλωξ, καιπερ ουδέλωξ εισέτι αισθανόμενος τήν πλησίαν του γήρατος, νομίζω ότι δέν θα παρουσιασθῶ πλέον εις τό δημόσιον: Όταν όμως επέλθῃ ή ήμέρα, καθ' ήν υπό του γήρατος θ' αναγκασθῶ να παύσω τήν σχοινοβατίαν, τότε βεβαίως θα λυπηθῶ ένκαρδίως.

κ. Ν. Μ. εις Πορτ-Σάιτ, Η. Χ. εις Γαλάζιον, Θ. Εδ. εις Τεργέστην. Έλήφθην και σάς ευχαριστούμεν. — κ. Π. Π. εις Όδησσόν. Θα πράξωμεν συμφωνίας προς τας δδηγίας σας. — κ. Γ. Κ. εις Κίον. Θα συμμορφωθῶμεν. — κ. Κ. Α. Κ. εις Προύσσαν, Η. Μ. εις Όδησσόν. Έλήφθη-

σαν. — κ. Σ. Κ. εις Μιγαμάρ. Τους τόμους θα λάβετε κατ' αυτάς έξ Αλεξανδρείας. — κ. Ν. Γ. Σ. Αυτόθι. Θα φροντίσωμεν εκ νέου. — κ. Ν. Ν. εις Όδησσόν. Έλήφθην υπ' όψεi και θα εξετάσωμεν. — κ. Κ. Κ. εις Καβαλίη. Ένεγράψαμεν. Τό τίμημα έλήφθη. — κ. Αδ. Ζ. Μ. εις

Βιτάλιε. Τήν υποδειχθείσαν ήμιν νέαν τής Κλειούς μας φίλην ενεγράψαμεν. Τα λοιπά έσημείωσαμεν. — κ. Ι. Ζ. εις Βατούμ. Ως σάς είδοποιήσαμεν έλήφθην ένκαίριως. — κ. Α. Α. εις Ρουτσούμ. Τό τίμημα έλήφθη. — κ. Μ. Γ. εις Τεργέστην. Έλήφθην και σάς ευχαριστούμεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ίωσήφ Βέρδης, μετά βιογραφίας. — Οί γάμοι τής Αλεξάνδρας. — Έπί τῷ Ιωβιλαίω τής Α. Π. του πατριάρχου Αλεξανδρείας. — Πνευματισμοί και ταχυδακτυλογοι. — Ο Δαίμων. Διήγημα υπό Ι. Ι. Κρασοβσκου (συνέχεια). — Πινυκαθήκη, ήτοι έρημνεία τών εικόνων. — Ποικιλία. (Περί δηλητηριάσεως του αίματος διά γραφικήξ μελάνης. — Ο μετά τό γευμα ύπνος. — Νέον είδος επαγγέλματος. — Δολοφόνια φίληματα. — Έδωρ τής Κολωνίας ως ποτόν. — Τό μετρικόν δεκαδινόν σύστημα. — Η τριακοσιετηρις του μικροσκοπίου.) — Επιστήμη και Καλλιτεχνία. (Τά ωά τών όρνιθων. — Όπιομανία παρά τούξ πηθήκοις και τούξ γαλάξ. — Διάφοροι βαθμοι ταχύτητος. — Πῶξ ιατρεύεται τό συνάχι.) — Βιβλιοθήκη. — Εκ τών άπομνημονευμάτων του Βλονδίνου. — Μικρά Αλληλογραφία. ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Ίωσήφ Βέρδης (έν σελ. 193). — Έν Θέρεi. Εικῶν του Ρ. Thumann (έν σελ. 196—197). — Βίος καλλιτεχνῶν. Κατά ίγνογραφίαν του Ο. Herrfurth (έν σελ. 201).

Έκδότης Η. Α. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.

Τύποις B&R & Hermann, εν Λειψία. — Χάρτες εκ τής Neuo Papiermanufaktur εν Στρασβούργω. — Μελάνη Frey & Soning, εν Λειψία.